

Warszawa, dnia 22 czerwca 2020 r.

Poz. 1076

**OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 22 maja 2020 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 369), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1667),
- 2) ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1571)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 21 maja 2020 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) odnośnika nr 1 oraz art. 5–9 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1667), które stanowią:

„¹⁾ Niniejsza ustawa służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/302 z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie nieuzasadnionego blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji klientów ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzeń (WE) nr 2006/2004 oraz (UE) 2017/2394 i dyrektywy 2009/22/WE (Dz. Urz. UE L 60 I z 02.03.2018, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 66 z 08.03.2018, str. 1).”

„Art. 5. Likwiduje się delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Urzędem”, o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 6. Przepisy wydane po raz pierwszy na podstawie art. 34 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą określają, które komórki organizacyjne Urzędu przejmą od delegatur Urzędu, o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, sprawy prowadzone przez te delegatury.

Art. 7. Czynności w sprawach należących do właściwości delegatur Urzędu zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym lub przekazanych delegaturom Urzędu przez Prezesa Urzędu, podjęte przed dniem wejścia w życie art. 5, pozostają w mocy.

Art. 8. 1. Członkowie Krajowej Rady Rzeczników Konsumentów, o których mowa w art. 44 ust. 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują członkostwo w Krajowej Radzie Rzeczników Konsumentów.

2. Prezes Urzędu powoła siedmiu członków Krajowej Rady Rzeczników Konsumentów, o których mowa w art. 44 ust. 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie tych przepisów, w sposób zapewniający reprezentację wszystkich województw w składzie Rady.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 5–8, 11 i 12, art. 4 pkt 1 oraz art. 5–8, które wchodzi w życie po upływie 4 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;

2) odnośnika nr 1 oraz art. 45 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1571), które stanowią:

„¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającą dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającą dyrektywę Rady 84/253/EWG (Dz. Urz. UE L 157 z 09.06.2006, str. 87, Dz. Urz. UE L 81 z 11.03.2008, str. 53, Dz. Urz. UE L 182 z 29.06.2013, str. 19, Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 196 oraz Dz. Urz. UE L 24 z 30.01.2016, str. 1).”

„Art. 45. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 1 lit. a, pkt 45, 50 i 52, art. 3, art. 5, art. 9, art. 11, art. 12, art. 19 i art. 28, które wchodzi w życie po upływie 21 dni od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 2–23, 26–44, 46–49, 51 i 53–110, art. 2, art. 4, art. 6–8, art. 10, art. 13, art. 14, art. 20, art. 22, art. 23, art. 26, art. 27, art. 31, art. 34–36, art. 38, art. 39 i art. 41, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.;
- 3) art. 42 i art. 43, które wchodzi w życie z dniem wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej bez zawarcia umowy, o której mowa w art. 50 ust. 2 zdanie drugie Traktatu o Unii Europejskiej.”.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 22 maja 2020 r. (poz. 1076)

USTAWA

z dnia 16 lutego 2007 r.

o ochronie konkurencji i konsumentów¹⁾

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.

2. Ustawa reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję, praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów oraz stosowaniu niedozwolonych postanowień wzorców umów, a także przeciwdziałania antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków, jeżeli te praktyki, stosowanie niedozwolonych postanowień lub koncentracje wywołują lub mogą wywoływać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Ustawa określa także organy właściwe w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów.

Art. 2. 1. Ustawa nie narusza praw przysługujących na podstawie przepisów dotyczących ochrony własności intelektualnej i przemysłowej, w szczególności przepisów o ochronie wynalazków, wzorów użytkowych i przemysłowych, topografii układów scalonych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych, praw autorskich i praw pokrewnych.

2. Ustawę stosuje się do zawieranych między przedsiębiorcami:

- 1) umów, w szczególności licencji, a także innych niż umowy praktyk wykonywania praw, o których mowa w ust. 1;
- 2) umów dotyczących nieujawnionych do wiadomości publicznej:
 - a) informacji technicznych lub technologicznych,
 - b) zasad organizacji i zarządzania

– co do których podjęto działania zmierzające do zapobieżenia ich ujawnieniu, jeżeli skutkiem tych umów jest nieuzasadnione ograniczenie swobody działalności gospodarczej stron lub istotne ograniczenie konkurencji na rynku.

Art. 3. Przepisów ustawy nie stosuje się do ograniczeń konkurencji dopuszczonych na podstawie odrębnych ustaw.

Art. 4. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) przedsiębiorcy – rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 424), a także:
 - a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców,
 - b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu,
 - c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13,
 - d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2, z wyłączeniem przepisów dotyczących koncentracji;
- 2) związkach przedsiębiorców – rozumie się przez to izby, zrzeszenia i inne organizacje zrzeszające przedsiębiorców, o których mowa w pkt 1, jak również związki tych organizacji;
- 3) przedsiębiorcy dominującym – rozumie się przez to przedsiębiorcę, który posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad innym przedsiębiorcą;

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 98/27/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów (Dz. Urz. UE L 166 z 11.06.1998; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, tom 004, str. 43).

- 3a) osobie zarządzającej – rozumie się przez to kierującego przedsiębiorstwem, w szczególności osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub wchodzącą w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy;
- 4) przejściu kontroli – rozumie się przez to wszelkie formy bezpośredniego lub pośredniego uzyskania przez przedsiębiorcę uprawnień, które osobno albo łącznie, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności prawnych lub faktycznych, umożliwiają wywieranie decydującego wpływu na innego przedsiębiorcę lub przedsiębiorców; uprawnienia takie tworzą w szczególności:
 - a) dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), także na podstawie porozumień z innymi osobami,
 - b) uprawnienie do powoływania lub odwoływania większości członków zarządu lub rady nadzorczej innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), także na podstawie porozumień z innymi osobami,
 - c) członkowie jego zarządu lub rady nadzorczej stanowią więcej niż połowę członków zarządu innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego),
 - d) dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów w spółce osobowej zależnej albo na walnym zgromadzeniu spółdzielni zależnej, także na podstawie porozumień z innymi osobami,
 - e) prawo do całego albo do części mienia innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego),
 - f) umowa przewidująca zarządzanie innym przedsiębiorcą (przedsiębiorcą zależnym) lub przekazywanie zysku przez takiego przedsiębiorcę;
- 5) porozumieniach – rozumie się przez to:
 - a) umowy zawierane między przedsiębiorcami, między związkami przedsiębiorców oraz między przedsiębiorcami i ich związkami albo niektóre postanowienia tych umów,
 - b) uzgodnienia dokonane w jakiegokolwiek formie przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związki,
 - c) uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych;
- 6) (uchylony)
- 7) towarach – rozumie się przez to rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane;
- 8) cenach – rozumie się przez to ceny, jak również opłaty o charakterze cen, marże handlowe, prowizje i narzuty do cen;
- 9) rynku właściwym – rozumie się przez to rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji;
- 10) pozycji dominującej – rozumie się przez to pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku właściwym przekracza 40%;
- 11) konkurentach – rozumie się przez to przedsiębiorców, którzy wprowadzają lub mogą wprowadzać albo nabywają lub mogą nabywać, w tym samym czasie, towary na rynku właściwym;
- 12) konsumencie – rozumie się przez to konsumenta w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 875);
- 13) organizacjach konsumenckich – rozumie się przez to niezależne od przedsiębiorców i ich związków organizacje społeczne, do których zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów; organizacje konsumenckie mogą prowadzić działalność gospodarczą na zasadach ogólnych, o ile dochód z działalności służy wyłącznie realizacji celów statutowych;
- 14) grupie kapitałowej – rozumie się przez to wszystkich przedsiębiorców, którzy są kontrolowani w sposób bezpośredni lub pośredni przez jednego przedsiębiorcę, w tym również tego przedsiębiorcę;
- 15) (uchylony)

- 16) przeciętnym wynagrodzeniu – rozumie się przez to przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw za ostatni miesiąc kwartału poprzedzającego dzień wydania decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie odrębnych przepisów;
- 16a) roku obrotowym – rozumie się przez to rok obrotowy w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, 1495, 1571, 1655 i 1680 oraz z 2020 r. poz. 568);
- 17) tajemnicy przedsiębiorstwa – rozumie się przez to tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1010 i 1649);
- 18) Prezesie Urzędu – rozumie się przez to Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 19) (uchylony)
- 20) rozporządzeniu nr 1/2003/WE – rozumie się przez to rozporządzenie Rady nr 1/2003/WE z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu WE (Dz. Urz. UE L 1 z 04.01.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 08, t. 02, str. 205);
- 21) rozporządzeniu nr 139/2004/WE – rozumie się przez to rozporządzenie Rady nr 139/2004/WE z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorców (Dz. Urz. UE L 024 z 29.01.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 08, t. 03, str. 40);
- 22) rozporządzeniu nr 2006/2004/WE – rozumie się przez to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/2004/WE z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów („Rozporządzenie w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów”) (Dz. Urz. UE L 364 z 09.12.2004);
- 23)²⁾ rozporządzeniu 2018/302 – rozumie się przez to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/302 z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie nieuzasadnionego blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji klientów ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzeń (WE) nr 2006/2004 oraz (UE) 2017/2394 i dyrektywy 2009/22/WE (Dz. Urz. UE L 60 I z 02.03.2018, str. 1, z późn. zm.³⁾).

Art. 5. Przeliczenie wartości euro oraz innych walut obcych na złote oraz wartości złotego na euro jest dokonywane według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok zgłoszenia zamiaru koncentracji lub nałożenia kary.

DZIAŁ II

Zakaz praktyk ograniczających konkurencję

Rozdział 1

Zakaz porozumień ograniczających konkurencję

Art. 6. 1. Zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, polegające w szczególności na:

- 1) ustalaniu, bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów;
- 2) ograniczaniu lub kontrolowaniu produkcji lub zbytu oraz postępu technicznego lub inwestycji;
- 3) podziale rynków zbytu lub zakupu;
- 4) stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji;
- 5) uzależnianiu zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
- 6) ograniczaniu dostępu do rynku lub eliminowaniu z rynku przedsiębiorców nieobjętych porozumieniem;
- 7) uzgadnianiu przez przedsiębiorców przystępujących do przetargu lub przez tych przedsiębiorców i przedsiębiorcę będącego organizatorem przetargu warunków składanych ofert, w szczególności zakresu prac lub ceny.

2. Porozumienia, o których mowa w ust. 1, są w całości lub w odpowiedniej części nieważne, z zastrzeżeniem art. 7 i 8.

²⁾ Dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1667), która weszła w życie z dniem 17 września 2019 r.

³⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 66 z 08.03.2018, str. 1.

Art. 6a. W przypadku stwierdzenia naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1–6 ustawy lub w art. 101 ust. 1 lit. a–e Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwanego dalej „TFUE”, odpowiedzialności podlega również osoba zarządzająca, która w ramach sprawowania swojej funkcji w czasie trwania stwierdzonego naruszenia tych zakazów umyślnie dopuściła przez swoje działanie lub zaniechanie do naruszenia przez tego przedsiębiorcę wymienionych zakazów.

Art. 7. 1. Zakazu, o którym mowa w art. 6 ust. 1, nie stosuje się do porozumień zawieranych między:

- 1) konkurentami – jeżeli ich łączny udział w rynku właściwym, którego dotyczy porozumienie, nie przekracza 5%;
- 2) przedsiębiorcami, którzy nie są konkurentami – jeżeli udział żadnego z nich w rynku właściwym, którego dotyczy porozumienie, nie przekracza 10%.

2. Zakazu, o którym mowa w art. 6 ust. 1, nie stosuje się również, w przypadku gdy udziały w rynku właściwym określone w ust. 1 nie zostały przekroczone o więcej niż dwa punkty procentowe w okresie dwóch kolejnych lat kalendarzowych w czasie trwania porozumienia.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do przypadków określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 i 7.

Art. 8. 1. Zakazu, o którym mowa w art. 6 ust. 1, nie stosuje się do porozumień, które jednocześnie:

- 1) przyczyniają się do polepszenia produkcji, dystrybucji towarów lub do postępu technicznego lub gospodarczego;
- 2) zapewniają nabywcy lub użytkownikowi odpowiednią część wynikających z porozumień korzyści;
- 3) nie nakładają na zainteresowanych przedsiębiorców ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów;
- 4) nie stwarzają tym przedsiębiorcom możliwości wyeliminowania konkurencji na rynku właściwym w zakresie znacznej części określonych towarów.

2. Ciężar udowodnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, spoczywa na przedsiębiorcy.

3. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, wyłączyć określone rodzaje porozumień spełniające przesłanki, o których mowa w ust. 1, spod zakazu, o którym mowa w art. 6 ust. 1, biorąc pod uwagę korzyści, jakie mogą przynieść określone rodzaje porozumień. W rozporządzeniu Rada Ministrów określi:

- 1) warunki, jakie muszą być spełnione, aby porozumienie mogło być uznane za wyłączone spod zakazu;
- 2) klauzule, których występowanie w porozumieniu stanowi naruszenie art. 6;
- 3) okres obowiązywania wyłączenia

oraz może określić klauzule, których występowanie w porozumieniu nie uznaje się za naruszenie art. 6.

Rozdział 2

Zakaz nadużywania pozycji dominującej

Art. 9. 1. Zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców.

2. Nadużywanie pozycji dominującej polega w szczególności na:

- 1) bezpośrednim lub pośrednim narzucaniu nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych albo rażąco niskich, odległych terminów płatności lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów;
- 2) ograniczeniu produkcji, zbytu lub postępu technicznego ze szkodą dla kontrahentów lub konsumentów;
- 3) stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji;
- 4) uzależnianiu zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
- 5) przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji;
- 6) narzucaniu przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści;
- 7) podziale rynku według kryteriów terytorialnych, asortymentowych lub podmiotowych.

3. Czynności prawne będące przejawem nadużywania pozycji dominującej są w całości lub w odpowiedniej części nieważne.

Rozdział 3

Decyzje w sprawach praktyk ograniczających konkurencję

Art. 10. 1. Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazów określonych w art. 6 lub w art. 9 ustawy lub w art. 101 lub w art. 102 TFUE.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu nakazuje zaniechanie stosowania praktyki naruszającej zakazy, o których mowa w art. 6 lub w art. 9 ustawy lub w art. 101 lub w art. 102 TFUE, jeżeli do czasu wydania decyzji praktyka ta nie została zaprzestana.

3. Ciężar udowodnienia, że praktyka naruszająca zakazy, o których mowa w art. 6 lub w art. 9 ustawy lub w art. 101 lub w art. 102 TFUE, została zaprzestana, spoczywa na przedsiębiorcy.

4. Prezes Urzędu może w decyzji, o której mowa w ust. 1, nakazać, w celu zaniechania stosowania praktyki lub usunięcia jej skutków, zastosowanie środków polegających w szczególności na:

- 1) udzieleniu licencji praw własności intelektualnej na niedyskryminacyjnych warunkach;
- 2) umożliwieniu dostępu do określonej infrastruktury na niedyskryminacyjnych warunkach;
- 3) zmianie umowy;
- 4) zapewnieniu innym podmiotom dostawy określonych produktów lub świadczenia określonych usług na niedyskryminacyjnych warunkach.

5. W przypadku gdy środki, o których mowa w ust. 4, mogłyby okazać się nieskuteczne albo skuteczne, lecz bardziej uciążliwe dla przedsiębiorcy, Prezes Urzędu może w decyzji, o której mowa w ust. 1, nakazać zastosowanie środka polegającego na powierzeniu wykonywania określonej działalności gospodarczej, w tym wykonywania tej działalności na różnych szczeblach obrotu, poszczególnym podmiotom w ramach grupy kapitałowej lub odrębnym jednostkom organizacyjnym w ramach struktury przedsiębiorcy.

6. Środki, o których mowa w ust. 4 i 5, powinny być proporcjonalne do wagi i rodzaju naruszenia i konieczne do jego zakończenia lub usunięcia jego skutków.

7. Przed wydaniem decyzji nakazującej zastosowanie środków, o których mowa w ust. 4 i 5, Prezes Urzędu informuje przedsiębiorcę o zamiarze zastosowania określonych środków. Przedsiębiorca może przedstawić stanowisko do planowanych środków w terminie 14 dni od dnia doręczenia informacji.

8. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić termin realizacji środków, o których mowa w ust. 4 i 5, uwzględniając wagę i rodzaj naruszenia oraz zastosowany środek.

9. W przypadku nakazania zastosowania środków, o których mowa w ust. 4 i 5, Prezes Urzędu w decyzji, o której mowa w ust. 1, nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji tych środków.

Art. 11. (uchylony)

Art. 12. 1. Jeżeli w toku postępowania antymonopolowego zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub będących podstawą wszczęcia postępowania – że zostały naruszone zakazy, o których mowa w art. 6 lub art. 9 ustawy lub w art. 101 lub art. 102 TFUE, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tych zakazów, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań w celu zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. W przypadku gdy przedsiębiorca zaprzestał naruszania zakazów, o których mowa w art. 6 lub art. 9 ustawy lub w art. 101 lub art. 102 TFUE, i zobowiąże się do usunięcia skutków tego naruszenia, zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

4. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 10, art. 106 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 106a, z zastrzeżeniem ust. 7.

5. Prezes Urzędu może, z urzędu, uchylić decyzję, o której mowa w ust. 1, w przypadku gdy:

- 1) została ona wydana w oparciu o nieprawdziwe, niekompletne lub wprowadzające w błąd informacje lub dokumenty;
- 2) przedsiębiorca nie wykonuje zobowiązań lub obowiązków, o których mowa w ust. 1–3.

6. Prezes Urzędu może, za zgodą przedsiębiorcy, z urzędu, uchylić decyzję, o której mowa w ust. 1, w przypadku gdy nastąpiła zmiana okoliczności mających istotny wpływ na wydanie decyzji.

7. W przypadku uchylenia decyzji Prezes Urzędu orzeka co do istoty sprawy.

Art. 12a. Prezes Urzędu może stwierdzić, że osoba zarządzająca, o której mowa w art. 6a, umyślnie dopuściła przez swoje działanie lub zaniechanie do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–6 ustawy lub w art. 101 ust. 1 lit. a–e TFUE, wyłącznie w decyzji, o której mowa w art. 10 ust. 1, w przypadku gdy w decyzji tej zostaje nałożona na przedsiębiorcę kara pieniężna, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 1 lub 2.

DZIAŁ III

Koncentracje przedsiębiorców

Rozdział 1

Kontrola koncentracji

Art. 13. 1. Zamiar koncentracji podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu, jeżeli:

- 1) łączny światowy obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekracza równowartość 1 000 000 000 euro lub
- 2) łączny obrót na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekracza równowartość 50 000 000 euro.

2. Obowiązek wynikający z ust. 1 dotyczy zamiaru:

- 1) połączenia dwóch lub więcej samodzielnych przedsiębiorców;
- 2) przejęcia – przez nabycie lub objęcie akcji, innych papierów wartościowych, udziałów lub w jakikolwiek inny sposób – bezpośredniej lub pośredniej kontroli nad jednym lub więcej przedsiębiorcami przez jednego lub więcej przedsiębiorców;
- 3) utworzenia przez przedsiębiorców wspólnego przedsiębiorcy;
- 4) nabycia przez przedsiębiorcę części mienia innego przedsiębiorcy (całości lub części przedsiębiorstwa), jeżeli obrót realizowany przez to mienie w którymkolwiek z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie przekroczył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej równowartość 10 000 000 euro.

Art. 14. Nie podlega zgłoszeniu zamiar koncentracji:

- 1) jeżeli obrót przedsiębiorcy, nad którym ma nastąpić przejęcie kontroli, zgodnie z art. 13 ust. 2 pkt 2, nie przekroczył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w żadnym z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie równowartości 10 000 000 euro;
- 1a) jeżeli obrót żadnego z przedsiębiorców, o których mowa w art. 13 ust. 2 pkt 1 lub 3, nie przekroczył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w żadnym z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie równowartości 10 000 000 euro;
- 1b) polegającej na przejęciu kontroli nad przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami należącymi do jednej grupy kapitałowej oraz jednocześnie nabyciu części mienia przedsiębiorcy lub przedsiębiorców należących do tej grupy kapitałowej – jeżeli obrót przedsiębiorcy lub przedsiębiorców, nad którymi ma nastąpić przejęcie kontroli, i obrót realizowany przez nabywane części mienia nie przekroczył łącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w żadnym z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie równowartości 10 000 000 euro;
- 2) polegającej na czasowym nabyciu lub objęciu przez instytucję finansową akcji albo udziałów w celu ich odsprzedaży, jeżeli przedmiotem działalności gospodarczej tej instytucji jest prowadzone na własny lub cudzy rachunek inwestowanie w akcje albo udziały innych przedsiębiorców, pod warunkiem, że odsprzedaż ta nastąpi przed upływem roku od dnia nabycia lub objęcia, oraz że:
 - a) instytucja ta nie wykonuje praw z tych akcji albo udziałów, z wyjątkiem prawa do dywidendy, lub
 - b) wykonuje te prawa wyłącznie w celu przygotowania odsprzedaży całości lub części przedsiębiorstwa, jego majątku lub tych akcji albo udziałów;
- 3) polegającej na czasowym nabyciu lub objęciu przez przedsiębiorcę akcji lub udziałów w celu zabezpieczenia wiarytelności, pod warunkiem że nie będzie on wykonywał praw z tych akcji lub udziałów, z wyłączeniem prawa do ich sprzedaży;

- 4) następującej w toku postępowania upadłościowego, z wyłączeniem przypadków, gdy zamierzający przejąć kontrolę lub nabywający część mienia jest konkurentem albo należy do grupy kapitałowej, do której należą konkurenci przedsiębiorcy przejmowanego lub którego część mienia jest nabywana;
- 5) przedsiębiorców należących do tej samej grupy kapitałowej.

Art. 15. Dokonanie koncentracji przez przedsiębiorcę zależnego uważa się za jej dokonanie przez przedsiębiorcę dominującego.

Art. 16. 1. Obrót, o którym mowa w art. 13 ust. 1, obejmuje obrót zarówno przedsiębiorców bezpośrednio uczestniczących w koncentracji, jak i pozostałych przedsiębiorców należących do grup kapitałowych, do których należą przedsiębiorcy bezpośrednio uczestniczący w koncentracji.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 13 ust. 2 pkt 2 i 4, obrót, o którym mowa w art. 13 ust. 1, obejmuje obrót przedsiębiorców przejmujących kontrolę lub nabywających część mienia i pozostałych przedsiębiorców należących do grup kapitałowych, do których należą ci przedsiębiorcy oraz obrót realizowany przez nabywaną część mienia lub przedsiębiorców, nad którymi jest przejmowana kontrola i ich przedsiębiorców zależnych.

3. Obrót, o którym mowa w art. 13 ust. 1, obejmuje również część obrotu przedsiębiorców:

- 1) nad którymi przedsiębiorcy bezpośrednio uczestniczący w koncentracji lub przedsiębiorcy należący do grup kapitałowych, do których należą przedsiębiorcy bezpośrednio uczestniczący w koncentracji, sprawują kontrolę wspólnie z innym przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami – proporcjonalnie do liczby przedsiębiorców sprawujących kontrolę. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio;
- 2) którzy sprawują wspólnie kontrolę nad grupą kapitałową, do której należy przedsiębiorca bezpośrednio uczestniczący w koncentracji – proporcjonalnie do liczby przedsiębiorców sprawujących kontrolę. Przepisy pkt 1 oraz ust. 1 stosuje się odpowiednio.

4. Obrót, o którym mowa w art. 14 pkt 1, obejmuje obrót zarówno przedsiębiorcy, nad którym ma zostać przejęta kontrola, jak i jego przedsiębiorców zależnych. Jeżeli przedsiębiorca, nad którym ma zostać przejęta kontrola lub jego przedsiębiorcy zależni sprawują kontrolę nad przedsiębiorcą wspólnie z innym przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami, przepis ust. 3 pkt 1 stosuje się odpowiednio.

5. Jeżeli jednocześnie lub w okresie nie dłuższym niż 2 lata:

- 1) następuje przejście kontroli nad co najmniej dwoma przedsiębiorcami należącymi do tej samej grupy kapitałowej – obrót, o którym mowa w art. 14 pkt 1, obejmuje łącznie obrót wszystkich tych przedsiębiorców, jak i ich przedsiębiorców zależnych;
- 2) przedsiębiorca nabywa części mienia należące do innego przedsiębiorcy lub przedsiębiorców należących do tej samej grupy kapitałowej – obrót, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 4, obejmuje łączny obrót zrealizowany przez wszystkie te części mienia;
- 3) następuje przejście kontroli nad przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami należącymi do jednej grupy kapitałowej oraz nabycie części mienia przedsiębiorcy lub przedsiębiorców należących do tej grupy kapitałowej – obrót, o którym mowa w art. 14 pkt 1b, obejmuje łącznie obrót wszystkich przedsiębiorców, nad którymi jest przejmowana kontrola i ich przedsiębiorców zależnych oraz obrót realizowany przez wszystkie nabywane części mienia.

Art. 17. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania obrotu przedsiębiorców na potrzeby ustalenia obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji Prezesowi Urzędu, uwzględniając specyfikę prowadzonej przez przedsiębiorców działalności, a także zasady rachunkowości odnoszące się do poszczególnych kategorii przedsiębiorców, w tym do banków, ubezpieczycieli i funduszy inwestycyjnych.

Rozdział 2

Decyzje w sprawach koncentracji

Art. 18. Prezes Urzędu, w drodze decyzji, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.

Art. 19. 1. Prezes Urzędu, w drodze decyzji, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, gdy – po spełnieniu przez przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji warunków określonych w ust. 2 – konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.

2. Prezes Urzędu może na przedsiębiorcę lub przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji nałożyć obowiązek lub przyjąć ich zobowiązanie, w szczególności do:

- 1) zbycia całości lub części majątku jednego lub kilku przedsiębiorców,
 - 2) wyzbycia się kontroli nad określonym przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami, w szczególności przez zbycie określonego pakietu akcji lub udziałów, lub odwołania z funkcji członka organu zarządzającego lub nadzorczego jednego lub kilku przedsiębiorców,
 - 3) udzielenia licencji praw wyłącznych konkurentowi
- określając w decyzji, o której mowa w ust. 1, termin spełnienia warunków.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę lub przedsiębiorców obowiązek składania, w wyznaczonym terminie, informacji o realizacji tych warunków.

4. Prezes Urzędu, na wniosek przedsiębiorcy, na którego nałożono obowiązek spełnienia warunków określonych w ust. 2, wydaje postanowienie o nieudostępnianiu, do dnia spełnienia tych warunków, jednak nie później niż do upływu terminu do ich spełnienia, decyzji, o której mowa w ust. 1, w zakresie dotyczącym terminu spełnienia tych warunków. Na postanowienie Prezesa Urzędu nie przysługuje zażalenie.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, Prezes Urzędu nie publikuje i nie podaje w inny sposób do publicznej wiadomości decyzji w zakresie określonym w ust. 4. W zakresie tym decyzja nie podlega również udostępnieniu w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1429 oraz z 2020 r. poz. 695).

6. Wydanie postanowienia, o którym mowa w ust. 4, nie wyłącza obowiązków informacyjnych przedsiębiorcy określonych w odrębnych przepisach.

Art. 20. 1. Prezes Urzędu zakazuje, w drodze decyzji, dokonania koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.

2. Prezes Urzędu wydaje, w drodze decyzji, zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku, w przypadku gdy odstąpienie od zakazu koncentracji jest uzasadnione, a w szczególności:

- 1) przyczyni się ona do rozwoju ekonomicznego lub postępu technicznego;
- 2) może ona wywrzeć pozytywny wpływ na gospodarkę narodową.

Art. 21. 1. Prezes Urzędu może uchylić decyzje, o których mowa w art. 18, art. 19 ust. 1 i w art. 20 ust. 2, jeżeli zostały one oparte na nierzetelnych informacjach, za które są odpowiedzialni przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji, lub jeżeli przedsiębiorcy nie spełniają warunków, o których mowa w art. 19 ust. 2 i 3. W przypadku uchylenia decyzji Prezes Urzędu orzeka co do istoty sprawy.

2. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w ust. 1, koncentracja została już dokonana, a przywrócenie konkurencji na rynku nie jest możliwe w inny sposób, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, określając termin jej wykonania na warunkach określonych w decyzji, nakazać w szczególności:

- 1) podział połączonego przedsiębiorcy na warunkach określonych w decyzji;
- 2) zbycie całości lub części majątku przedsiębiorcy;
- 3) zbycie udziałów lub akcji zapewniających kontrolę nad przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami lub rozwiązanie spółki, nad którą przedsiębiorcy sprawują wspólną kontrolę.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 2, nie może być wydana po upływie 5 lat od dnia dokonania koncentracji.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio w przypadku niezgłoszenia Prezesowi Urzędu zamiaru koncentracji, o którym mowa w art. 13 ust. 1, oraz w przypadku niewykonania decyzji o zakazie koncentracji.

Art. 22. 1. Decyzje, o których mowa w art. 18 i art. 19 ust. 1 lub art. 20 ust. 2, wygasają, jeżeli w terminie 2 lat od dnia ich wydania koncentracja nie została dokonana.

2. Prezes Urzędu może, na wniosek przedsiębiorcy uczestniczącego w koncentracji złożony nie później niż 30 dni przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, przedłużyć, w drodze postanowienia, ten termin o rok, jeżeli przedsiębiorca wykaże, że nie nastąpiła zmiana okoliczności, w wyniku której koncentracja może spowodować istotne ograniczenie konkurencji na rynku.

3. Przed wydaniem postanowienia o przedłużeniu terminu, o którym mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może przeprowadzić postępowanie wyjaśniające.

4. W przypadku wydania postanowienia o odmowie przedłużenia terminu, o którym mowa w ust. 1, dokonanie koncentracji po upływie tego terminu wymaga zgłoszenia zamiaru koncentracji Prezesowi Urzędu i uzyskania zgody na jej dokonanie na zasadach i w trybie określonych w ustawie.

Art. 23. Prezes Urzędu na wniosek instytucji finansowej może przedłużyć, w drodze decyzji, termin, o którym mowa w art. 14 pkt 2, jeżeli instytucja ta udowodni, że odsprzedaż akcji albo udziałów nie była w praktyce możliwa lub uzasadniona ekonomicznie przed upływem roku od dnia ich nabycia.

DZIAŁ IIIA

Zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów

Rozdział 1

Niedozwolone postanowienia wzorców umów

Art. 23a. Zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.

Rozdział 2

Decyzje w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

Art. 23b. 1. Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującą jego wykorzystywania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 23a. W decyzji Prezes Urzędu przytacza treść postanowienia wzorca umowy uznanego za niedozwolone.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do:

- 1) poinformowania konsumentów, będących stronami umów zawartych na podstawie wzorca, o którym mowa w ust. 1, o uznaniu za niedozwolone postanowienia tego wzorca – w sposób określony w decyzji;
- 2) złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może nakazać publikację decyzji w całości lub w części, z zaznaczeniem, czy decyzja ta jest prawomocna, w określonej w niej formie, na koszt przedsiębiorcy.

4. Środki, o których mowa w ust. 2, powinny być proporcjonalne do wagi i rodzaju naruszenia oraz konieczne do usunięcia jego skutków.

Art. 23c. 1. Jeżeli przedsiębiorca przed wydaniem decyzji, o której mowa w art. 23b ust. 1, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a, lub usunięcia skutków tego naruszenia, Prezes Urzędu może, wydając decyzję, o której mowa w art. 23b ust. 1, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

4. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, przepisów art. 23b ust. 2 pkt 1 i art. 106 ust. 1 pkt 3a nie stosuje się.

5. Prezes Urzędu może, z urzędu, uchylić decyzję, o której mowa w ust. 1, w części dotyczącej zobowiązań i nałożyć karę, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 3a, w przypadku gdy:

- 1) decyzja ta została wydana w oparciu o nieprawdziwe, niekompletne lub wprowadzające w błąd informacje lub dokumenty;
- 2) przedsiębiorca nie wykonuje zobowiązań lub obowiązków, o których mowa w ust. 1–3.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o których mowa w art. 23b ust. 2. Przepis art. 23b ust. 3 stosuje się.

7. Prezes Urzędu może, za zgodą przedsiębiorcy, z urzędu uchylić decyzję, o której mowa w ust. 1, w części dotyczącej zobowiązań, w przypadku gdy nastąpiła zmiana okoliczności mających istotny wpływ na wydanie tej decyzji. Przepisy ust. 6 stosuje się odpowiednio.

Art. 23d. Prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji.

DZIAŁ IV

Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Rozdział 1

Praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów

Art. 24. 1. Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

2. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy, w szczególności:

- 1) (uchylony)
- 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;
- 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji;
- 4) proponowanie konsumentom nabycia usług finansowych, które nie odpowiadają potrzebom tych konsumentów ustalonym z uwzględnieniem dostępnych przedsiębiorcy informacji w zakresie cech tych konsumentów lub proponowanie nabycia tych usług w sposób nieadekwatny do ich charakteru.

3. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Art. 25. Ochrona zbiorowych interesów konsumentów przewidziana w ustawie nie wyłącza ochrony wynikającej z innych ustaw, w szczególności z przepisów o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Rozdział 2

Decyzje w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Art. 26. 1. Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania nakazu, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może nakazać publikację decyzji w całości lub w części, z zaznaczeniem, czy decyzja ta jest prawomocna, w określonej w niej formie, na koszt przedsiębiorcy.

4. Środki, o których mowa w ust. 2, powinny być proporcjonalne do wagi i rodzaju naruszenia oraz konieczne do usunięcia jego skutków.

Art. 27. 1. Nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 26, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24.

2. W przypadku określonym w ust. 1 Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

3. Ciężar udowodnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, spoczywa na przedsiębiorcy.

4. Przepisy art. 26 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 28. 1. Jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1, lub będących podstawą wszczęcia postępowania – że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. W przypadku gdy przedsiębiorca zaprzestał naruszania zakazu, o którym mowa w art. 24, i zobowiąże się do usunięcia skutków tego naruszenia, zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań lub zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji lub do publikacji decyzji w całości lub w części na koszt przedsiębiorcy, z zaznaczeniem, czy decyzja ta jest prawomocna.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

4. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, art. 26 i 27 oraz art. 106 ust. 1 pkt 4 nie stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 7.

5. Prezes Urzędu może, z urzędu, uchylić decyzję, o której mowa w ust. 1, w przypadku gdy:

- 1) została ona wydana w oparciu o nieprawdziwe, niekompletne lub wprowadzające w błąd informacje lub dokumenty;
- 2) przedsiębiorca nie wykonuje zobowiązań lub obowiązków, o których mowa w ust. 1–3.

6. Prezes Urzędu może, za zgodą przedsiębiorcy, z urzędu uchylić decyzję, o której mowa w ust. 1, w przypadku gdy nastąpiła zmiana okoliczności, mających istotny wpływ na wydanie decyzji.

7. W przypadku uchylenia decyzji Prezes Urzędu orzeka co do istoty sprawy.

DZIAŁ V

Organizacja ochrony konkurencji i konsumentów

Rozdział 1

Prezes Urzędu

Art. 29. 1. Prezes Urzędu jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów. Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór nad działalnością Prezesa Urzędu.

2. Prezes Urzędu jest:

- 1) organem wykonującym zadania nałożone na władze państw członkowskich Unii Europejskiej na podstawie art. 104 i art. 105 TFUE. W szczególności Prezes Urzędu jest właściwym organem ochrony konkurencji w rozumieniu art. 35 rozporządzenia nr 1/2003/WE;
- 2) jednolitym urzędem łącznikowym w rozumieniu przepisów rozporządzenia nr 2006/2004/WE oraz, w zakresie swoich ustawowych kompetencji, jest właściwym organem, o którym mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 2006/2004/WE.

2a.⁴⁾ Prezes Urzędu jest organem odpowiedzialnym w rozumieniu art. 7 ust. 1 rozporządzenia 2018/302 w zakresie przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję oraz praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów.

3. Prezes Rady Ministrów powołuje Prezesa Urzędu spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru.

3a. Stanowisko Prezesa Urzędu może zajmować osoba, która:

- 1) posiada tytuł zawodowy magistra lub równorzędny;
- 2) jest obywatelem polskim;
- 3) korzysta z pełni praw publicznych;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) posiada kompetencje kierownicze;
- 6) posiada co najmniej 6-letni staż pracy, w tym co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym;
- 7) posiada wykształcenie i wiedzę z zakresu spraw należących do właściwości Prezesa Urzędu.

3b. Informację o naborze na stanowisko Prezesa Urzędu ogłasza się przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Ogłoszenie powinno zawierać:

- 1) nazwę i adres Urzędu;
- 2) określenie stanowiska;
- 3) wymagania związane ze stanowiskiem wynikające z przepisów prawa;
- 4) zakres zadań wykonywanych na stanowisku;

⁴⁾ Dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

- 5) wskazanie wymaganych dokumentów;
- 6) termin i miejsce składania dokumentów;
- 7) informację o metodach i technikach naboru.

3c. Termin, o którym mowa w ust. 3b pkt 6, nie może być krótszy niż 10 dni od dnia opublikowania ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

3d. Nabór na stanowisko Prezesa Urzędu przeprowadza zespół, powołany przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, liczący co najmniej 3 osoby, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię wyłonienia najlepszych kandydatów. W toku naboru ocenia się doświadczenie zawodowe kandydata, wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku, na które jest przeprowadzany nabór, oraz kompetencje kierownicze.

3e. Ocena wiedzy i kompetencji kierowniczych, o których mowa w ust. 3d, może być dokonana na zlecenie zespołu przez osobę niebędącą członkiem zespołu, która posiada odpowiednie kwalifikacje do dokonania tej oceny.

3f. Członek zespołu oraz osoba, o której mowa w ust. 3e, mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji dotyczących osób ubiegających się o stanowisko, uzyskanych w trakcie naboru.

3g. W toku naboru zespół wyłania nie więcej niż 3 kandydatów, których przedstawia Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

3h. Z przeprowadzonego naboru zespół sporządza protokół zawierający:

- 1) nazwę i adres Urzędu;
- 2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór, oraz liczbę kandydatów;
- 3) imiona, nazwiska i adresy nie więcej niż 3 najlepszych kandydatów uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;
- 4) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;
- 5) uzasadnienie dokonanego wyboru albo powody niewyłonienia kandydata;
- 6) skład zespołu.

3i. Wynik naboru ogłasza się niezwłocznie przez umieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Informacja o wyniku naboru zawiera:

- 1) nazwę i adres Urzędu;
- 2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór;
- 3) imiona, nazwiska wybranych kandydatów oraz ich miejsca zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego albo informację o niewyłonieniu kandydata.

3j. Umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ogłoszenia o naborze oraz o wyniku tego naboru jest bezpłatne.

4. Prezes Rady Ministrów odwołuje Prezesa Urzędu. Prezes Urzędu pełni obowiązki do dnia powołania jego następcy.

5. (uchylony)

6. Prezes Urzędu wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Urzędem”.

7. (uchylony)

8. (uchylony)

Art. 30. 1. Prezes Rady Ministrów powołuje wiceprezesów Urzędu spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru. Prezes Rady Ministrów odwołuje wiceprezesów Urzędu na wniosek Prezesa Urzędu.

2. Zespół przeprowadzający nabór na stanowiska, o których mowa w ust. 1, powołuje Prezes Urzędu.

3. Do sposobu przeprowadzania naboru na stanowiska, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 29 ust. 3a–3j.

Art. 31. Do zakresu działania Prezesa Urzędu należy:

- 1) sprawowanie kontroli przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów ustawy;
- 2) wydawanie decyzji w sprawach praktyk ograniczających konkurencję, w sprawach koncentracji przedsiębiorców, w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone oraz w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, a także innych decyzji przewidzianych w ustawie;
- 3) prowadzenie badań stanu koncentracji gospodarki oraz zachowań rynkowych przedsiębiorców;
- 4) przygotowywanie projektów rządowych programów rozwoju konkurencji oraz projektów rządowej polityki konsumenckiej;
- 5) współpraca z krajowymi i międzynarodowymi organami i organizacjami, do których zakresu działania należy ochrona konkurencji i konsumentów;
- 6) wykonywanie zadań i kompetencji organu ochrony konkurencji państwa członkowskiego Unii Europejskiej, określonych w rozporządzeniu nr 1/2003/WE oraz w rozporządzeniu nr 139/2004/WE;
- 7) wykonywanie zadań i kompetencji właściwego organu oraz jednolitego urzędu łącznikowego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, określonych w rozporządzeniu nr 2006/2004/WE;
- 7a) wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich (Dz. U. poz. 1823);
- 7b)⁵⁾ wykonywanie zadań organu odpowiedzialnego w rozumieniu art. 7 ust. 1 rozporządzenia 2018/302 w zakresie przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję oraz praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów;
- 8) opracowywanie i przedkładanie Radzie Ministrów projektów aktów prawnych dotyczących ochrony konkurencji i konsumentów;
- 9) przedkładanie Radzie Ministrów okresowych sprawozdań z realizacji rządowych programów rozwoju konkurencji i polityki konsumenckiej;
- 10) współpraca z organami samorządu terytorialnego, w zakresie wynikającym z rządowej polityki konsumenckiej;
- 11) (uchylony)
- 12) opracowywanie i wydawanie publikacji oraz programów edukacyjnych popularyzujących wiedzę o ochronie konkurencji i konsumentów;
- 13) występowanie do przedsiębiorców w sprawach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów;
- 14) realizacja zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie współpracy i wymiany informacji w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów oraz pomocy publicznej;
- 15) gromadzenie i upowszechnianie orzecznictwa w sprawach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów, w szczególności przez zamieszczanie decyzji Prezesa Urzędu na stronie internetowej Urzędu;
- 16) współpraca z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych;
- 16a) współpraca z Agencją do spraw Współpracy Organów Regulacji Energetyki, z organem właściwym do spraw regulacji gospodarki paliwami i energią oraz organem właściwym w sprawach nadzoru nad rynkiem finansowym, w zakresie niezbędnym do wykonywania obowiązków wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz. Urz. UE L 326 z 08.12.2011, str. 1);
- 16b)⁶⁾ współpraca z Polską Agencją Nadzoru Audytowego, w tym udzielanie informacji, wyjaśnień i przekazywanie dokumentów, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań związanych z monitorowaniem rynku w zakresie, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66);
- 17) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie lub ustawach odrębnych.

⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 10 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1571), która weszła w życie z dniem 5 września 2019 r.; wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

Art. 31a. Prezes Urzędu może wydać i ogłosić wyjaśnienia i interpretacje mające istotne znaczenie dla stosowania przepisów w sprawach objętych zakresem działania Prezesa Urzędu. Wyjaśnienia i interpretacje są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu.

Art. 31b. Prezes Urzędu publikuje na stronie internetowej Urzędu w całości treść decyzji wydawanych na podstawie przepisów ustawy, z zastrzeżeniem, że publikacja uzasadnienia nie obejmuje tajemnicy przedsiębiorstwa, jak również innych informacji podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów. Publikacja opatrzona jest informacją, czy decyzja jest prawomocna.

Art. 31c. Prezes Urzędu może nieodpłatnie publikować w publicznej radiofonii i telewizji, w formie i czasie uzgodnionymi z właściwą jednostką publicznej radiofonii i telewizji:

- 1) komunikaty dotyczące zachowań lub zjawisk mogących stanowić istotne zagrożenie dla interesów konsumentów;
- 2) informacje, co do których zostało wydane postanowienie, o którym mowa w art. 73a ust. 2.

Art. 31d. Prezes Urzędu, jeżeli uzna że przemawia za tym interes publiczny, przedstawia sądowi istotny dla sprawy pogląd w sprawach dotyczących ochrony konkurencji i konsumentów.

Art. 32. (uchylony)

Art. 32a. 1. Przy Prezesie Urzędu działa punkt kontaktowy do spraw pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich oraz internetowego systemu rozwiązywania sporów konsumenckich, zwany dalej „punktem kontaktowym”.

2. Do zadań punktu kontaktowego należy:

- 1) udzielanie pomocy konsumentom w sprawach dotyczących pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich, w szczególności w sprawach sporów wynikających z transgranicznych umów zawieranych z konsumentami;
- 2) realizowanie zadań określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (rozporządzenie w sprawie ODR w sporach konsumenckich) (Dz. Urz. UE L 165 z 18.06.2013, str. 1);
- 3) zapewnienie łącza internetowego do platformy ODR, o której mowa w rozporządzeniu wymienionym w pkt 2.

2a.⁷⁾ Punkt kontaktowy realizuje również zadania, o których mowa w art. 8 rozporządzenia 2018/302.

3. Tryb pracy punktu kontaktowego określa regulamin ustalony przez Prezesa Urzędu.

Art. 33.⁸⁾ W skład Urzędu wchodzi Centrala w Warszawie, delegatury Urzędu oraz laboratoria nadzorowane przez Prezesa Urzędu.

Art. 34.⁸⁾ Prezes Rady Ministrów, w drodze zarządzenia, nadaje Urzędowi statut określający jego organizację oraz zadania i rozmieszczenie delegatur Urzędu.

Art. 35. 1. (uchylony)

2. (uchylony)

3. Prezes Urzędu może zlecić Inspekcji Handlowej przeprowadzenie kontroli lub realizację innych zadań należących do zakresu jego działania.

4. (uchylony)

Art. 36. (uchylony)

Rozdział 2

Samorząd terytorialny i organizacje konsumenckie

Art. 37. Zadania w dziedzinie ochrony interesów konsumentów w zakresie określonym ustawą oraz odrębnymi przepisami wykonują również: samorząd terytorialny, a także organizacje konsumenckie i inne instytucje, do których statutowych lub ustawowych zadań należy ochrona interesów konsumentów.

⁷⁾ Dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 2; wszedł w życie z dniem 3 stycznia 2020 r.

Art. 38. Zadaniem samorządu terytorialnego w zakresie ochrony praw konsumentów jest prowadzenie edukacji konsumenckiej.

Art. 39. 1. Zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony praw konsumentów wykonuje powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów, zwany dalej „rzecznikiem konsumentów”.

2. Powiaty mogą, w drodze porozumienia, utworzyć jedno wspólne stanowisko rzecznika konsumentów.

Art. 40. 1. Z rzecznikiem konsumentów stosunek pracy nawiązuje starosta lub w miastach na prawach powiatu prezydent miasta.

2. Rzecznikiem konsumentów może być osoba posiadająca wyższe wykształcenie, w szczególności prawnicze lub ekonomiczne, i co najmniej pięcioletnią praktykę zawodową.

3. Rzecznik konsumentów jest bezpośrednio podporządkowany staroście (prezydentowi miasta).

4. Rzecznika konsumentów wyodrębnia się organizacyjnie w strukturze starostwa powiatowego (urzędu miasta), a w powiatach powyżej 100 tys. mieszkańców i w miastach na prawach powiatu rzecznik konsumentów może wykonywać swoje zadania przy pomocy wyodrębnionego biura.

5. W pozostałym zakresie dotyczącym statusu prawnego rzecznika konsumentów stosuje się przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282).

Art. 41. (uchylony)

Art. 42. 1. Do zadań rzecznika konsumentów należy:

- 1) zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów;
- 2) składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów;
- 3) występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów;
- 4)⁹⁾ współdziałanie z Prezesem Urzędu, organami Inspekcji Handlowej oraz organizacjami konsumenckimi;
- 5) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie lub w przepisach odrębnych.

2. Rzecznik konsumentów może w szczególności wytaczać powództwa na rzecz konsumentów oraz wstępować, za ich zgodą, do toczącego się postępowania w sprawach o ochronę interesów konsumentów.

3. Rzecznik konsumentów w sprawach o wykroczenia na szkodę konsumentów jest oskarżycielem publicznym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2020 r. poz. 729).

4. Przedsiębiorca, do którego zwrócił się rzecznik konsumentów, działając na podstawie ust. 1 pkt 3, jest obowiązany udzielić rzecznikowi wyjaśnień i informacji będących przedmiotem wystąpienia oraz ustosunkować się do uwag i opinii rzecznika.

5. Do rzecznika konsumentów stosuje się odpowiednio przepis art. 63 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

Art. 43.¹⁰⁾ 1. Rzecznik konsumentów, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, przedkłada staroście (prezydentowi miasta) do zaopiniowania roczne sprawozdanie ze swojej działalności w roku poprzednim oraz przekazuje je Prezesowi Urzędu w terminie 7 dni od zaopiniowania przez starostę (prezydenta miasta).

2. W przypadku niezaopiniowania przez starostę (prezydenta miasta) sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, rzecznik konsumentów przekazuje sprawozdanie Prezesowi Urzędu w terminie do dnia 10 maja każdego roku.

3. Rzecznik konsumentów przekazuje na bieżąco Prezesowi Urzędu wnioski i sygnalizuje problemy dotyczące ochrony konsumentów, które wymagają podjęcia działań przez organy administracji rządowej.

Art. 44. 1. Przy Prezesie Urzędu działa Krajowa Rada Rzeczników Konsumentów, zwana dalej „Radą”.

2. Rada jest stałym organem opiniodawczo-doradczym Prezesa Urzędu w zakresie spraw związanych z ochroną praw konsumentów na szczeblu samorządu powiatowego.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 2; wszedł w życie z dniem 3 stycznia 2020 r.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 2; wszedł w życie z dniem 3 stycznia 2020 r.

3. Do zadań Rady należy w szczególności:

- 1) przedstawianie propozycji dotyczących kierunków zmian legislacyjnych w przepisach dotyczących ochrony praw konsumentów;
 - 2) wyrażanie opinii w przedmiocie projektów aktów prawnych lub kierunków rządowej polityki konsumenckiej;
 - 3) wyrażanie opinii w innych sprawach z zakresu ochrony konsumentów przedłożonych Radzie przez Prezesa Urzędu;
 - 4) przekazywanie informacji dotyczących ochrony konsumentów, w zakresie wskazanym przez Prezesa Urzędu.
- 4.¹¹⁾ W skład Rady wchodzi szesnastu rzeczników konsumentów po jednym z każdego województwa.

5. Członków Rady powołuje i odwołuje Prezes Urzędu. Powołanie następuje za pisemną zgodą powoływanych rzeczników konsumentów.¹²⁾ W przypadku zaprzestania pełnienia funkcji rzecznika konsumentów, członkostwo w Radzie wygasa.

6. Obsługę administracyjną Rady zapewnia Urząd.

7. Urząd zwraca członkom Rady koszty przejazdów na posiedzenia Rady, na zasadach określonych w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

8. Tryb pracy Rady określa regulamin ustalony przez Prezesa Urzędu.

Art. 45. 1. Organizacje konsumenckie reprezentują interesy konsumentów wobec organów administracji rządowej i samorządowej i mogą uczestniczyć w realizacji rządowej polityki konsumenckiej.

2. Organizacje, o których mowa w ust. 1, mają w szczególności prawo do:

- 1) wyrażania opinii o projektach aktów prawnych i innych dokumentów dotyczących praw i interesów konsumentów;
- 2) opracowywania i upowszechniania konsumenckich programów edukacyjnych;
- 3) wykonywania testów produktów i usług oraz publikowania ich wyników;
- 4) wydawania czasopism, opracowań badawczych, broszur i ulotek;
- 5) prowadzenia nieodpłatnego poradnictwa konsumenckiego oraz udzielania nieodpłatnej pomocy konsumentom w dochodzeniu ich roszczeń, chyba że statut organizacji stanowi, że działalność ta jest wykonywana odpłatnie;
- 6) udziału w pracach normalizacyjnych;
- 7) realizowania zadań państwowych w dziedzinie ochrony konsumentów, zleczanych przez organy administracji rządowej i samorządowej;
- 8) ubiegania się o dotacje ze środków publicznych na realizację zadań, o których mowa w pkt 7.

3. Organy administracji rządowej i samorządowej są obowiązane do zasięgnięcia opinii organizacji konsumenckich w sprawach dotyczących kierunków działania na rzecz ochrony interesów konsumentów.

Art. 46. Wysokość rocznych dotacji celowych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, przekazywanych z budżetu państwa na realizację zadań, o których mowa w art. 45 ust. 2 pkt 7, jest ustalana w ustawie budżetowej w części budżetu państwa, której dysponentem jest Prezes Urzędu.

DZIAŁ VI

Postępowanie przed Prezesem Urzędu

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 47. 1. Postępowanie przed Prezesem Urzędu jest prowadzone jako postępowanie wyjaśniające, postępowanie antymonopolowe, postępowanie w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone lub postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

2. Postępowanie wyjaśniające może poprzedzać wszczęcie postępowania antymonopolowego, postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone lub postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2; wszedł w życie z dniem 3 stycznia 2020 r.

¹²⁾ Zdanie drugie w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2; wszedł w życie z dniem 3 stycznia 2020 r.

Art. 48. 1. Prezes Urzędu może wszcząć z urzędu, w drodze postanowienia, postępowanie wyjaśniające, jeżeli okoliczności wskazują na możliwość naruszenia przepisów ustawy, w sprawach dotyczących określonej gałęzi gospodarki, w sprawach dotyczących ochrony interesów konsumentów oraz w innych przypadkach, gdy ustawa tak stanowi.

2. Postępowanie wyjaśniające może mieć na celu w szczególności:

- 1) wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego, w tym, czy sprawa ma charakter antymonopolowy;
- 1a) wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone;
- 2) wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów;
- 3) badanie rynku, w tym określenie jego struktury i stopnia koncentracji;
- 4) wstępne ustalenie istnienia obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji;
- 5) ustalenie, czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach.

3. Zakończenie postępowania wyjaśniającego następuje w drodze postanowienia.

4. Postępowanie wyjaśniające nie powinno trwać dłużej niż 4 miesiące, a w sprawach szczególnie skomplikowanych – nie dłużej niż 5 miesięcy od dnia jego wszczęcia.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, przepisu ust. 4 oraz art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 i 695) nie stosuje się.

Art. 49. 1. Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję, postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, postępowanie w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone oraz w sprawach nakładania kar pieniężnych wszczyna się z urzędu.

2. Postępowanie antymonopolowe w sprawach koncentracji wszczyna się na wniosek lub z urzędu.

Art. 49a. 1. Prezes Urzędu, bez wszczynania postępowania, może wystąpić do przedsiębiorcy w sprawach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów.

2. Przedsiębiorca, do którego Prezes Urzędu skierował wystąpienie, może w terminie określonym przez Prezesa Urzędu przekazać stanowisko w sprawie, której dotyczy wystąpienie.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2, nie może być krótszy niż 14 dni, licząc od dnia otrzymania przez przedsiębiorcę wystąpienia.

Art. 50. 1. Przedsiębiorcy są obowiązani do przekazywania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów na żądanie Prezesa Urzędu.

2. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:

- 1) wskazanie zakresu informacji;
- 2) wskazanie celu żądania;
- 3) wskazanie terminu udzielenia informacji;
- 4) pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

3. Każdy ma prawo składania na piśmie – z własnej inicjatywy lub na prośbę Prezesa Urzędu – wyjaśnień dotyczących istotnych okoliczności sprawy.

Art. 51. 1. Dowodem z dokumentu w postępowaniu przed Prezesem Urzędu może być tylko oryginał dokumentu lub jego kopia poświadczona przez organ administracji publicznej, notariusza, adwokata, radcę prawnego, doradcę podatkowego, rzecznika patentowego lub upoważnionego pracownika przedsiębiorcy.

2. Dowodem w postępowaniu przed Prezesem Urzędu jest dokument sporządzony w języku polskim, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Jeżeli dokument został sporządzony w języku obcym, należy przedłożyć także poświadczone przez tłumacza przysięgłego tłumaczenie na język polski tego dokumentu albo jego części mającej stanowić dowód w sprawie.

Art. 52. 1. Strona, powołująca się na dowód ze świadków, jest obowiązana wskazać fakty, które mają być potwierdzone zeznaniami poszczególnych świadków, oraz podać dane umożliwiające prawidłowe wezwanie świadka.

2. Prezes Urzędu, wzywając świadka, podaje w wezwaniu imię, nazwisko i miejsce zamieszkania wezwanego, miejsce i czas składania wyjaśnień, określa strony i przedmiot sprawy oraz wskazuje przepisy o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 53. 1. Zeznanie świadka, po spisaniu do protokołu, będzie mu odczytane i, stosownie do okoliczności, na podstawie jego uwag uzupełnione lub sprostowane.

2. Protokół przesłuchania świadka podpisuje świadek i prowadzący przesłuchanie pracownik Urzędu.

Art. 54. 1. W sprawach wymagających wiadomości specjalnych Prezes Urzędu, po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru, może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii.

2. Biegłym, w rozumieniu ust. 1, może być również osoba prawna wyspecjalizowana w danej dziedzinie.

Art. 55. Strona może żądać wyłączenia biegłego z przyczyn, z jakich można żądać wyłączenia pracownika Urzędu, do ukończenia czynności biegłego. Strona składająca wniosek o wyłączenie biegłego po rozpoczęciu przez niego czynności jest obowiązana uprawdopodobnić, że przyczyna uzasadniająca wyłączenie powstała później lub że wcześniej nie była jej znana.

Art. 56. Prezes Urzędu może zarządzić okazanie biegłemu akt sprawy i przedmiotu oględzin. Przepisy art. 71 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 57. 1. Opinia biegłego powinna zawierać uzasadnienie.

2. Biegli mogą złożyć opinię łączną.

Art. 58. 1. Prezes Urzędu przyznaje biegłym wynagrodzenie według przepisów o kosztach prowadzenia dowodu z opinii biegłego w postępowaniu sądowym, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Prezes Urzędu może nałożyć na stronę, która złożyła wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, obowiązek wpłacenia zaliczki na poczet wydatków biegłego.

3. Jeżeli nie wydano decyzji stwierdzającej stosowanie praktyki ograniczającej konkurencję albo naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, koszty wynagrodzenia biegłego ponosi Skarb Państwa.

Art. 59. 1. Prezes Urzędu może zwrócić się o wydanie opinii do podmiotu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, 374, 695 i 875).

2. W opinii jednostka wskazuje osobę albo osoby, które przeprowadziły badania i wydały opinię.

3. Przepisy art. 54–58 stosuje się odpowiednio.

Art. 60. 1. Prezes Urzędu może w toku postępowania przeprowadzić rozprawę.

2. Rozprawa, o której mowa w ust. 1, jest jawna, z zastrzeżeniem ust. 4.

3. Prezes Urzędu może wezwać na rozprawę i przesłuchać strony, świadków oraz zasięgnąć opinii biegłych.

4. Rozprawa, o której mowa w ust. 1, jest niejawną, jeżeli są podczas niej rozpatrywane informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa, jak również inne tajemnice podlegające ochronie na podstawie odrębnych przepisów. Przepisy art. 153 i 154 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

Art. 61. Prezes Urzędu może zwrócić się o przesłuchanie świadków lub o zasięgnięcie opinii biegłych do właściwego miejscowo sądu rejonowego, jeżeli przemawia za tym charakter dowodu albo wzgląd na poważne niedogodności lub znaczną wysokość kosztów przeprowadzenia dowodu. Prezes Urzędu, zwracając się do sądu o przeprowadzenie dowodu, wydaje postanowienie, w którym określa:

- 1) sąd, który ma przeprowadzić dowód;
- 2) środek dowodowy;
- 3) fakty podlegające stwierdzeniu.

Art. 62. (uchylony)

Art. 63. (uchylony)

Art. 64. (uchylony)

Art. 65. (uchylony)

Art. 66. (uchylony)

Art. 67. (uchylony)

Art. 68. (uchylony)

Art. 69. 1. Prezes Urzędu, na wniosek lub z urzędu, może, w drodze postanowienia, w niezbędnym zakresie ograniczyć prawo wglądu do materiału dowodowego załączonego do akt sprawy, jeżeli udostępnienie tego materiału groziłoby ujawnieniem tajemnicy przedsiębiorstwa, jak również innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów.

2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również materiałów włączonych do postępowania na podstawie art. 73 ust. 5.

3. Na postanowienie wydane na podstawie ust. 1 przysługuje zażalenie.

4. Wniosek o ograniczenie prawa wglądu do materiału dowodowego składa się wraz z uzasadnieniem oraz wersją dokumentu niezawierającą informacji objętych ograniczeniem, o którym mowa w ust. 1, ze stosowną adnotacją.

4a. Jeżeli wniosek nie spełnia wymagań określonych w ust. 4, Prezes Urzędu wzywa wnioskodawcę do jego uzupełnienia w wyznaczonym terminie. W przypadku nieprzedłożenia w wyznaczonym terminie wersji dokumentu, o której mowa w ust. 4, wniosek pozostawia się bez rozpoznania.

5. Stronom oraz podmiotom zainteresowanym udostępnia się materiał dowodowy niezawierający informacji objętych ograniczeniem, o którym mowa w ust. 1, ze stosowną adnotacją.

Art. 70. 1. Wszelkie informacje i dowody uzyskane przez Prezesa Urzędu w związku z zastosowaniem art. 89a i art. 113a–113k, w tym informacje o wystąpieniu przedsiębiorcy lub osoby zarządzającej o odstąpieniu od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżeniu oraz informacje uzyskane w procedurze dobrowolnego poddania się karze pieniężnej, nie podlegają udostępnieniu, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Prezes Urzędu udostępnia stronom informacje i dowody, o których mowa w ust. 1, przed wydaniem decyzji.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, w przypadku gdy przedsiębiorca lub osoba zarządzająca występujący o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie lub przedsiębiorca lub osoba zarządzająca przystępujący do procedury w sprawie dobrowolnego poddania się karze pieniężnej wyrażą pisemną zgodę na udostępnienie informacji i dowodów, o których mowa w ust. 1.

4. Dokumenty zawierające informacje i dowody mające charakter oświadczenia przedsiębiorcy lub osoby zarządzającej występujących o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie oraz przedsiębiorcy lub osoby zarządzającej przystępujących do procedury dobrowolnego poddania się karze pieniężnej mogą być kopiowane przez stronę wyłącznie, gdy przedsiębiorca lub osoba zarządzająca wyrażą na to pisemną zgodę.

5. Z informacji i dowodów, o których mowa w ust. 4, mogą być sporządzane odrębne notatki o ile strona je sporządzająca zobowiąże się do wykorzystania uzyskanych w ten sposób informacji wyłącznie na potrzeby postępowania toczącego się przed Prezesem Urzędu lub postępowania przed sądem prowadzonego w wyniku wniesienia środka odwoławczego w sprawie.

6. Informacje i dowody, o których mowa w ust. 1, nie podlegają udostępnieniu w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Art. 71. 1. Pracownicy Urzędu są obowiązani do ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa, jak również innych informacji, podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów, o których powzięli wiadomość w toku postępowania.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do informacji powszechnie dostępnych, informacji o wszczęciu postępowania oraz informacji o wydaniu decyzji kończących postępowanie i ich ustaleniach.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do pracowników Inspekcji Handlowej oraz innych osób biorących udział w kontroli, o których mowa w art. 105a ust. 2.

Art. 72. Organy administracji publicznej są obowiązane do udostępniania Prezesowi Urzędu znajdujących się w ich posiadaniu akt oraz informacji istotnych dla postępowania toczącego się przed Prezesem Urzędem.

Art. 73. 1. Informacje uzyskane w toku postępowania nie mogą być wykorzystane w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów, z zastrzeżeniem ust. 2–4.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy:

- 1) postępowania karnego prowadzonego w trybie publicznoskargowym lub postępowania karno-skarbowego;
- 2) innych postępowań prowadzonych przez Prezesa Urzędu;
- 3) wymiany informacji z Komisją Europejską i organami ochrony konkurencji państw członkowskich Unii Europejskiej na podstawie rozporządzenia nr 1/2003/WE;
- 4) wymiany informacji z Komisją Europejską i właściwymi organami państw członkowskich Unii Europejskiej na podstawie rozporządzenia nr 2006/2004/WE;

- 5) przekazywania właściwym organom informacji, które mogą wskazywać na naruszenie odrębnych przepisów;
- 6) postępowania cywilnego o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji w rozumieniu ustawy z dnia 21 kwietnia 2017 r. o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji (Dz. U. poz. 1132) – w zakresie, w jakim przepisy wymienionej ustawy zezwalają na wykorzystanie informacji, o których mowa w ust. 1;
- 7)¹³⁾ przekazywania informacji Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego na podstawie art. 17ca ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 180, 284, 568 i 695).

3. Prezes Urzędu udostępnia organom regulacyjnym w dziedzinie rynku usług telekomunikacyjnych i pocztowych oraz gospodarki paliwami i energią, zwanym dalej „organami regulacyjnymi”, informacje, w tym wyniki badań i analiz rynkowych, niezbędne w postępowaniach prowadzonych przez te organy, z wyjątkiem informacji:

- 1) co do których obowiązek zachowania poufności wynika z zobowiązań międzynarodowych, w szczególności informacji uzyskanych w toku postępowań wszczętych na podstawie art. 101 lub art. 102 TFUE;
- 2) uzyskanych w związku z zastosowaniem art. 89a i art. 113a–113k.

4. Organy regulacyjne są obowiązane do ochrony informacji uzyskanych na podstawie ust. 3, w szczególności informacje te nie mogą być wykorzystane w postępowaniach innych niż prowadzone przez organy regulacyjne. Przepisy art. 69 i 71 stosuje się odpowiednio.

5. Informacje uzyskane w toku postępowania od organu ochrony konkurencji państwa członkowskiego Unii Europejskiej mogą być wykorzystane w toku tego postępowania na warunkach, na jakich zostały przekazane przez ten organ, włączając w to niewykorzystanie informacji do nałożenia sankcji na określone osoby.

6. Prezes Urzędu zawiadamia strony o zaliczeniu w poczet dowodów informacji uzyskanych w trakcie innego prowadzonego przez niego postępowania.

Art. 73a. 1. Jeżeli z informacji zgromadzonych w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wynika, że istnieje szczególnie uzasadnione podejrzenie, że przedsiębiorca dopuszcza się praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, która może spowodować znaczne straty lub niekorzystne skutki dla szerokiego kręgu konsumentów, Prezes Urzędu podaje do publicznej wiadomości, w tym na stronie internetowej Urzędu, zgromadzone w toku postępowania informacje o tym zachowaniu i jego prawdopodobnych skutkach.

2. Rozstrzygnięcie w przedmiocie podania do publicznej wiadomości informacji, o których mowa w ust. 1, następuje w drodze postanowienia. Na postanowienie to stronie służy zażalenie.

Art. 74. Prezes Urzędu, wydając decyzję kończącą postępowanie, uwzględnia tylko zarzuty, do których strony mogły się ustosunkować.

Art. 75. 1. Prezes Urzędu umarza postępowanie, w drodze postanowienia, w przypadku:

- 1) wycofania zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców;
- 2) nienałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 2, art. 107 i 108;
- 3) przejęcia sprawy przez Komisję Europejską na podstawie przepisów prawa wspólnotowego.

2. Prezes Urzędu może, w drodze postanowienia, umorzyć postępowanie w przypadku rozstrzygnięcia sprawy przez właściwy organ ochrony konkurencji państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Art. 76. Nie wszczyna się, z zastrzeżeniem art. 93, art. 99f i art. 105, postępowania, jeżeli upłynęło 5 lat od końca roku, w którym:

- 1) dopuszczono się naruszenia przepisów ustawy;
- 2) uprawomocniła się decyzja o nałożeniu kary pieniężnej.

Art. 77. 1. Jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia oraz osoba zarządzająca, o której mowa w art. 6a, są obowiązani ponieść koszty postępowania.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezes Urzędu może nałożyć na stronę obowiązek zwrotu tylko części kosztów albo nie obciążać jej kosztami.

¹³⁾ Dodany przez art. 1 pkt 9 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 78. Prezes Urzędu może, niezależnie od wyniku sprawy, nałożyć na stronę obowiązek zwrotu kosztów wywołanych jej niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem, a w szczególności kosztów powstałych wskutek uchylenia się od wyjaśnień lub złożenia wyjaśnień niezgodnych z prawdą, zatajenia lub opóźnionego powołania dowodów.

Art. 79. Koszty niezbędnych opinii biegłych i podmiotów, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w sprawach dotyczących koncentracji ponoszą przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji.

Art. 80. Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Art. 81. 1. Od decyzji Prezesa Urzędu przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów, zwanego dalej „sądem ochrony konkurencji i konsumentów”, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

2. W przypadku wniesienia odwołania od decyzji Prezes Urzędu przekazuje je wraz z aktami sprawy do sądu ochrony konkurencji i konsumentów niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wniesienia odwołania.

3. Jeżeli Prezes Urzędu uzna odwołanie za słuszne, może – nie przekazując akt sądowi – uchylić albo zmienić swoją decyzję w całości lub w części, o czym bezzwłocznie powiadamia stronę, przesyłając jej nową decyzję, od której stronie przysługuje odwołanie. Uchylając albo zmieniając decyzję, Prezes Urzędu stwierdza jednocześnie, czy decyzja ta została wydana bez podstawy prawnej albo z rażącym naruszeniem prawa.

3a. W przypadku wniesienia odwołania od decyzji, uwzględniającej ostateczne stanowisko strony o dobrowolnym poddaniu się karze pieniężnej, Prezes Urzędu, nie przekazując akt sądowi, w razie:

- 1) uznania odwołania za słuszne:
 - a) uchyla swoją decyzję zgodnie z zasadami określonymi w ust. 3 albo
 - b) zmienia swoją decyzję w całości lub w części zgodnie z zasadami określonymi w ust. 3, zmieniając ją również w zakresie kary pieniężnej; karę pieniężną nakłada się w wysokości, w jakiej zostałaby ona nałożona, gdyby strona nie poddała się dobrowolnie karze pieniężnej;
- 2) nieuznania odwołania za słuszne – zmienia swoją decyzję w zakresie kary pieniężnej, ustalając ją w wysokości, w jakiej zostałaby nałożona, gdyby strona nie poddała się dobrowolnie karze pieniężnej, o czym niezwłocznie powiadamia stronę, przesyłając jej nową decyzję, od której przysługuje odwołanie.

4. Przed przekazaniem odwołania do sądu ochrony konkurencji i konsumentów lub uchyleniem albo zmianą decyzji na podstawie ust. 3 lub 3a, Prezes Urzędu może również, w uzasadnionych przypadkach, przeprowadzić dodatkowe czynności, zmierzające do wyjaśnienia zarzutów podniesionych w odwołaniu.

5. Do postanowień Prezesa Urzędu, na które przysługuje zażalenie, przepisy ust. 1–3 i 4 stosuje się odpowiednio, z tym że zażalenie wnosi się w terminie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia.

Art. 82. 1. Od decyzji Prezesa Urzędu stronie nie przysługują środki prawne wzruszenia decyzji przewidziane w Kodeksie postępowania administracyjnego, dotyczące wznowienia postępowania, uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do postanowień Prezesa Urzędu.

Art. 83. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania przed Prezesem Urzędu stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z zastrzeżeniem art. 84.

Art. 84. W sprawach dotyczących dowodów w postępowaniu przed Prezesem Urzędu w zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio art. 227–315 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

Art. 85. Przepisy niniejszego działu stosuje się odpowiednio w sprawach nakładania kar pieniężnych za naruszenie przepisów ustawy.

Rozdział 2

Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję

Art. 86. 1. Każdy może zgłosić Prezesowi Urzędu na piśmie zawiadomienie dotyczące podejrzenia stosowania praktyk ograniczających konkurencję wraz z uzasadnieniem.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, może zawierać w szczególności:

- 1) wskazanie przedsiębiorcy, któremu jest zarzucane stosowanie praktyki ograniczającej konkurencję;
- 2) opis stanu faktycznego będącego podstawą zawiadomienia;
- 3) wskazanie przepisu ustawy lub TFUE, którego naruszenie zarzuca zgłaszający zawiadomienie;
- 4) uprawdopodobnienie naruszenia przepisów ustawy lub TFUE;
- 5) dane identyfikujące zgłaszającego zawiadomienie.

3. Do zawiadomienia dołącza się wszelkie dokumenty, które mogą stanowić dowód naruszenia przepisów ustawy.

4. Prezes Urzędu przekazuje zgłaszającemu zawiadomienie, w terminie określonym w art. 35–37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, informację na piśmie o sposobie rozpatrzenia zawiadomienia wraz z uzasadnieniem.

Art. 87. 1. Prezes Urzędu, zgodnie z art. 11 ust. 6 rozporządzenia nr 1/2003/WE, nie wszczyna postępowania antymonopolowego, w przypadku gdy:

- 1) Komisja Europejska prowadzi postępowanie w tej samej sprawie;
- 2) sprawa została rozstrzygnięta przez Komisję Europejską.

2. Prezes Urzędu, zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1/2003/WE, może nie wszcząć postępowania antymonopolowego, w przypadku gdy:

- 1) właściwy organ ochrony konkurencji innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej prowadzi postępowanie w tej samej sprawie;
- 2) sprawa została rozstrzygnięta przez właściwy organ ochrony konkurencji innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

3. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, Prezes Urzędu wszczął postępowanie antymonopolowe w sprawie, może, w drodze postanowienia, zawiesić postępowanie do czasu wydania rozstrzygnięcia przez właściwy organ ochrony konkurencji innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Art. 88. 1. Stroną postępowania jest każdy, wobec kogo zostało wszczęte postępowanie w sprawie praktyk ograniczających konkurencję.

2. Prezes Urzędu wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania antymonopolowego i zawiadamia o tym strony.

3. W sprawach porozumień ograniczających konkurencję, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–6 ustawy lub w art. 101 ust. 1 lit. a–e TFUE, Prezes Urzędu wszczyna jedno postępowanie antymonopolowe w sprawie:

- 1) naruszenia przez przedsiębiorcę zakazu określonego w tych przepisach;
- 2) dopuszczenia przez osobę zarządzającą do naruszenia przez przedsiębiorcę tego zakazu.

4. Przepis ust. 3 stosuje się również, w przypadku gdy Prezes Urzędu powziął wiadomość o okolicznościach wskazujących na dopuszczenie przez osobę zarządzającą do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1–6 ustawy lub w art. 101 ust. 1 lit. a–e TFUE po wszczęciu postępowania antymonopolowego w sprawie naruszenia tych zakazów przez przedsiębiorcę.

Art. 89. 1. Jeżeli w toku postępowania antymonopolowego zostanie uprawdopodobnione, że dalsze stosowanie zarzucanej praktyki może spowodować poważne i trudne do usunięcia zagrożenia dla konkurencji, Prezes Urzędu przed zakończeniem postępowania antymonopolowego może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę, któremu jest zarzucane stosowanie praktyki, do zaniechania określonych działań w celu zapobieżenia tym zagrożeniom. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji. Przed wydaniem decyzji stronie nie przysługuje prawo do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu określa czas jej obowiązywania. Decyzja ta obowiązuje nie dłużej niż do czasu wydania decyzji kończącej postępowanie w sprawie.

3. Prezes Urzędu może przedłużyć, w drodze decyzji, czas obowiązywania decyzji, o której mowa w ust. 1. Przepis ust. 2 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

4. W decyzji, o której mowa w ust. 1, nie nakłada się kar, o których mowa w art. 106 ust. 1 pkt 1 i 2.

5. W przypadku wniesienia odwołania od decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu przekazuje je wraz z aktami sprawy do sądu w terminie 10 dni od dnia otrzymania odwołania.

6. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów rozpoznaje odwołanie w terminie 2 miesięcy od dnia przekazania odwołania przez Prezesa Urzędu.

Art. 89a. 1. Przed zakończeniem postępowania antymonopolowego Prezes Urzędu może wystąpić, z urzędu lub na wniosek strony, do wszystkich stron z propozycją przystąpienia do procedury dobrowolnego poddania się karze pieniężnej, jeżeli uzna, że zastosowanie tej procedury przyczyni się do przyspieszenia postępowania.

2. W przypadku wystąpienia przez stronę z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, Prezes Urzędu w terminie 14 dni informuje tę stronę o rozpoczęciu bądź odmowie rozpoczęcia procedury dobrowolnego poddania się karze pieniężnej.

3. W przypadku zastosowania procedury, o której mowa w ust. 1, wysokość kary pieniężnej, jaka może zostać nałożona na stronę, której ostateczne stanowisko, o którym mowa w ust. 7, zostało uwzględnione w treści decyzji, zostaje obniżona o 10% w stosunku do kary pieniężnej, jaka zostałaby nałożona na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 lub 2 lub art. 106a ust. 1, gdyby strona nie poddała się dobrowolnie karze.

4. Strona przedstawia stanowisko do propozycji Prezesa Urzędu, o której mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

5. W przypadku zgody na przystąpienie do procedury dobrowolnego poddania się karze pieniężnej Prezes Urzędu informuje stronę, która tę zgodę wyraziła, o wstępnych ustaleniach postępowania antymonopolowego jej dotyczących oraz o przewidywanej treści decyzji, w tym o wysokości kary pieniężnej obniżonej zgodnie z ust. 3, jaka zostanie na stronę nałożona na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 lub 2 lub art. 106a ust. 1, a także o skutkach wniesienia odwołania wynikających z art. 81 ust. 3a. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

6. Prezes Urzędu po zapoznaniu się ze stanowiskiem strony ponownie przekazuje jej informacje w zakresie, o którym mowa w ust. 5, biorąc pod uwagę informacje i dowody przez nią przedstawione. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

7. Po zapoznaniu się ze stanowiskiem strony do informacji, o których mowa w ust. 6, Prezes Urzędu wzywa ją do zajęcia w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 14 dni, ostatecznego stanowiska w sprawie dobrowolnego poddania się karze pieniężnej.

8. Ostateczne stanowisko, o którym mowa w ust. 7, zawiera oświadczenie strony o dobrowolnym poddaniu się karze pieniężnej oraz potwierdzenie:

- 1) wysokości kary pieniężnej zaakceptowanej przez stronę;
- 2) o poinformowaniu strony o zarzucanych jej naruszeniach i umożliwieniu zajęcia stanowiska, a także pouczeniu o skutkach wniesienia odwołania wynikających z art. 81 ust. 3a.

9. Prezes Urzędu uwzględnia ostateczne stanowisko, o którym mowa w ust. 7, w treści decyzji, o której mowa w art. 10, z zastrzeżeniem ust. 10 i 11.

10. Prezes Urzędu może odstąpić od stosowania procedury w sprawie dobrowolnego poddania się karze pieniężnej na każdym etapie, jeśli uzna, że jej stosowanie nie przyczynia się do przyspieszenia postępowania, o czym informuje niezwłocznie stronę uczestniczącą w tej procedurze.

11. Strona może odstąpić od uczestnictwa w procedurze dobrowolnego poddania się karze pieniężnej na każdym etapie, informując o tym Prezesa Urzędu.

12. Wszelkie informacje i dowody uzyskane przez Prezesa Urzędu w związku z zastosowaniem procedury dobrowolnego poddania się karze pieniężnej, mające charakter oświadczenia strony uczestniczącej w tej procedurze, nie mogą być wykorzystane jako dowód w prowadzonym postępowaniu, w innych postępowaniach prowadzonych przez Prezesa Urzędu oraz w postępowaniach prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów – w przypadkach, o których mowa w ust. 10 lub 11.

13. Zakazu wykorzystania informacji i dowodów, o których mowa w ust. 12, nie stosuje się do postępowania cywilnego o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji w rozumieniu ustawy z dnia 21 kwietnia 2017 r. o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji – w zakresie, w jakim przepisy wymienionej ustawy zezwalają na ich wykorzystanie jako dowodu.

Art. 90. Prezes Urzędu może nadać rygor natychmiastowej wykonalności decyzji w całości lub w części, jeżeli wymaga tego ochrona konkurencji lub ważny interes konsumentów.

Art. 91. 1. Jeżeli istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że w lokalu mieszkalnym lub w jakimkolwiek innym pomieszczeniu, nieruchomości lub środku transportu są przechowywane przedmioty, akta, księgi, dokumenty i informatyczne nośniki danych w rozumieniu przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, mogące mieć wpływ na ustalenie stanu faktycznego istotnego dla prowadzonego postępowania, sąd ochrony konkurencji i konsumentów może, na wniosek Prezesa Urzędu, udzielić zgody na przeprowadzenie przeszukania, w tym na dokonanie zajęcia przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie, przez funkcjonariuszy Policji. Przepisy art. 105n ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

2. W przeszukaniu, o którym mowa w ust. 1, bierze również udział upoważniony pracownik Urzędu lub inne osoby, o których mowa w art. 105a ust. 2.

3. Policja, na polecenie sądu ochrony konkurencji i konsumentów, przeprowadza czynności, o których mowa w ust. 1.

4. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do przeszukania, o którym mowa w ust. 1, przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, 413 i 568) mające zastosowanie do przeszukania stosuje się odpowiednio.

Art. 92. Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję powinno być zakończone nie później niż w terminie 5 miesięcy od dnia jego wszczęcia. Przepisy art. 35–38 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 93. 1. Nie wszczyna się postępowania w sprawie praktyk ograniczających konkurencję, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano ich stosowania, upłynęło 5 lat.

2. Nie wszczyna się postępowania w sprawie praktyk ograniczających konkurencję wobec osoby zarządzającej, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano zachowania określonego w art. 6a, upłynęło 5 lat.

Rozdział 3

Postępowanie antymonopolowe w sprawach koncentracji

Art. 94. 1. Stroną postępowania jest każdy, kto zgłasza, zgodnie z ust. 2, zamiar koncentracji.

2. Zgłoszenia zamiaru koncentracji dokonują:

- 1) wspólnie łączący się przedsiębiorcy – w przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 1;
- 2) przedsiębiorca przejmujący kontrolę – w przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 2;
- 3) wspólnie wszyscy przedsiębiorcy biorący udział w utworzeniu wspólnego przedsiębiorcy – w przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 3;
- 4) przedsiębiorca nabywający część mienia innego przedsiębiorcy – w przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 4.

3. W przypadku gdy koncentracji dokonuje przedsiębiorca dominujący za pośrednictwem co najmniej dwóch przedsiębiorców zależnych, zgłoszenia zamiaru tej koncentracji dokonuje przedsiębiorca dominujący.

4. Od wniosków o wszczęcie postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji przedsiębiorcy uiszczają opłaty. Jeżeli wraz ze złożonym wnioskiem nie zostanie uiszczona opłata, Prezes Urzędu wzywa wnioskodawcę do uiszczenia opłaty w terminie 7 dni, z pouczeniem, że nieuiszczenie opłaty spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.

4a. Opłaty, o których mowa w ust. 4, nie podlegają zwrotowi w przypadku zwrotu wniosku o wszczęcie postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji lub umorzenia postępowania.

5. Opłaty, o których mowa w ust. 4, stanowią dochód budżetu państwa.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki, jakim powinno odpowiadać zgłoszenie zamiaru koncentracji, w tym wykaz informacji i dokumentów, które powinno ono zawierać, uwzględniając specyfikę działalności prowadzonej przez różne rodzaje przedsiębiorców, w szczególności przez instytucje finansowe;
- 2) wysokość opłat, o których mowa w ust. 4, oraz tryb ich uiszczenia, mając na uwadze, aby nie stanowiły one bariery dla przedsiębiorców w zakresie dokonywania koncentracji.

Art. 95. 1. Prezes Urzędu:

- 1) zwraca zgłoszenie zamiaru koncentracji przedsiębiorców, jeżeli zamiar koncentracji nie podlega zgłoszeniu;
 - 2) może zwrócić, w terminie 14 dni, zgłoszenie zamiaru koncentracji przedsiębiorców, jeżeli nie spełnia ono warunków, jakim powinno odpowiadać;
 - 3) może wezwać zgłaszającego zamiar koncentracji do usunięcia wskazanych braków w zgłoszeniu lub uzupełnienia w nim niezbędnych informacji w wyznaczonym terminie;
 - 4) może zwrócić zgłoszenie zamiaru koncentracji przedsiębiorców, jeżeli pomimo wezwania na podstawie pkt 3 zgłaszający zamiar koncentracji nie usuwa wskazanych braków lub nie uzupełnia informacji w wyznaczonym terminie.
2. (uchylony)

Art. 96. 1. Postępowanie antymonopolowe w sprawach koncentracji powinno być zakończone w terminie miesiąca od dnia jego wszczęcia.

2. Do terminu określonego w ust. 1 nie wlicza się okresów oczekiwania na:

- 1) dokonanie zgłoszenia przez pozostałych uczestników koncentracji;
- 2) usunięcie braków lub uzupełnienie informacji, o których mowa w art. 95 ust. 1 pkt 3;
- 3) uiszczenie opłaty, o której mowa w art. 94 ust. 4.

Art. 96a. 1. W sprawach:

- 1) szczególnie skomplikowanych,
- 2) co do których z informacji zawartych w zgłoszeniu zamiaru koncentracji lub innych informacji, w tym uzyskanych przez Prezesa Urzędu w toku prowadzonych postępowań, wynika, że istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo istotnego ograniczenia konkurencji na rynku w wyniku dokonania koncentracji lub
- 3) wymagających przeprowadzenia badania rynku

– termin zakończenia postępowania ulega przedłużeniu o 4 miesiące.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 Prezes Urzędu przedłuża termin zakończenia postępowania w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie. Postanowienie wymaga uzasadnienia.

3. W sprawach, w których istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo istotnego ograniczenia konkurencji na rynku w wyniku dokonania koncentracji, Prezes Urzędu przedstawia przedsiębiorcy lub przedsiębiorcom uczestniczącym w koncentracji zastrzeżenia wobec tej koncentracji. Przedstawienie zastrzeżeń wymaga uzasadnienia.

4. Przedsiębiorca może ustosunkować się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. Prezes Urzędu, na uzasadniony wniosek przedsiębiorcy, przedłuża ten termin o nie więcej niż 14 dni.

5. Prezes Urzędu może przedstawić przedsiębiorcy lub przedsiębiorcom uczestniczącym w koncentracji warunki, o których mowa w art. 19 ust. 2. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

6. Przedsiębiorca uczestniczący w koncentracji może przedstawić warunki, o których mowa w art. 19 ust. 2, i zobowiązać się do ich spełnienia. Warunki te mogą zostać przedstawione również w stanowisku przedsiębiorcy dotyczącym warunków zaproponowanych przez Prezesa Urzędu.

7. Brak stanowiska przedsiębiorcy, jego negatywne stanowisko co do warunków przedstawionych przez Prezesa Urzędu lub niez zaakceptowanie przez Prezesa Urzędu warunków przedstawionych przez przedsiębiorcę powodują wydanie decyzji, o której mowa w art. 20 ust. 1.

8. Do terminu określonego w ust. 1 nie wlicza się okresów oczekiwania na:

- 1) usunięcie braków lub uzupełnienie informacji, o których mowa w art. 95 ust. 1 pkt 3;
- 2) ustosunkowanie się do przedstawionych przez Prezesa Urzędu zastrzeżeń, o których mowa w ust. 3, lub warunków, o których mowa w art. 19 ust. 2.

9. W przypadku przedstawienia przez przedsiębiorcę warunków, o których mowa w art. 19 ust. 2, termin określony w ust. 1 ulega przedłużeniu o 14 dni.

Art. 97. 1. Przedsiębiorcy, których zamiar koncentracji podlega zgłoszeniu, są obowiązani do wstrzymania się od dokonania koncentracji do czasu wydania przez Prezesa Urzędu decyzji lub upływu terminu, w jakim decyzja powinna zostać wydana.

2. Czynność prawna, na podstawie której ma nastąpić koncentracja, może być dokonana pod warunkiem wydania przez Prezesa Urzędu, w drodze decyzji, zgody na dokonanie koncentracji lub upływu terminów, o których mowa w art. 96 lub w art. 96a.

Art. 98. Nie stanowi naruszenia obowiązku, o którym mowa w art. 97 ust. 1, realizacja publicznej oferty kupna lub zamiany akcji, zgłoszonej Prezesowi Urzędu na podstawie art. 13 ust. 1, jeżeli nabywca nie korzysta z prawa głosu wynikającego z nabytych akcji lub czyni to wyłącznie w celu utrzymania pełnej wartości swej inwestycji kapitałowej lub dla zapobieżenia poważnej szkodzie, jaka może powstać u przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji.

Art. 99. W przypadku niewykonania decyzji, o której mowa w art. 21 ust. 1 lub 4, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, dokonać podziału przedsiębiorcy. Do podziału spółki stosuje się odpowiednio przepisy art. 528–550 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 505, z późn. zm.¹⁴⁾). Prezesowi Urzędu przysługują kompetencje organów spółek uczestniczących w podziale. Prezes Urzędu może ponadto wystąpić do sądu o stwierdzenie nieważności umowy lub podjęcie innych środków prawnych zmierzających do przywrócenia stanu poprzedniego.

Rozdział 3a

Postępowanie w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

Art. 99a. 1.¹⁵⁾ Konsument, rzecznik konsumentów, Rzecznik Finansowy, organizacja konsumencka lub zagraniczna organizacja wpisana na listę organizacji uprawnionych w państwach Unii Europejskiej do wszczęcia postępowania o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, jeżeli cel jej działania uzasadnia wystąpienie przez nią z takim zawiadomieniem dotyczącym wzorców umów stosowanych w Rzeczypospolitej Polskiej, zagrażających interesom konsumentów w państwie członkowskim, w którym organizacja ta ma swoją siedzibę, mogą zgłosić Prezesowi Urzędu na piśmie zawiadomienie dotyczące podejrzenia naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) wskazanie przedsiębiorcy, któremu zarzucane jest stosowanie niedozwolonych postanowień wzorca umowy;
- 2) opis stanu faktycznego będącego podstawą zawiadomienia;
- 3) wskazanie postanowienia wzorca umowy naruszającego zakaz, o którym mowa w art. 23a;
- 4) uprawdopodobnienie naruszenia zakazu określonego w art. 23a;
- 5) dane identyfikujące zgłaszającego zawiadomienie.

3. Przepisy art. 86 ust. 3 i 4 stosuje się.

Art. 99b. 1. Stroną postępowania jest każdy, wobec kogo zostało wszczęte postępowanie w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone.

2. Prezes Urzędu wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zawiadamia o tym strony.

Art. 99c. 1. Prezes Urzędu może dopuścić do udziału w postępowaniu w charakterze podmiotu zainteresowanego podmiot uprawniony do złożenia zawiadomienia, jeżeli uzna, że udział takiego podmiotu w postępowaniu może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy.

2. Dopuszczenie do udziału w postępowaniu w charakterze podmiotu zainteresowanego następuje na wniosek podmiotu uprawnionego do złożenia zawiadomienia.

3. Dopuszczenie lub odmowa dopuszczenia do udziału w postępowaniu w charakterze podmiotu zainteresowanego następuje w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie.

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1543, 1655, 1798 i 2217 oraz z 2020 r. poz. 288, 568 i 695.

¹⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 10 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

4. Prezes Urzędu zawiadamia stronę o dopuszczeniu do udziału w postępowaniu podmiotu zainteresowanego.

5. Podmiot zainteresowany ma prawo składania dokumentów i wyjaśnień co do okoliczności sprawy.

6. Podmiot zainteresowany ma prawo wglądu do akt sprawy.

7. Prezes Urzędu informuje podmiot zainteresowany o sposobie załatwienia sprawy. Podmiotowi temu nie przysługuje prawo do wniesienia odwołania od decyzji.

Art. 99d. Prezes Urzędu może nadać decyzji w całości lub w części rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wymaga tego ważny interes konsumentów.

Art. 99e. Postępowanie w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone powinno być zakończone w terminie 4 miesięcy, a w sprawie szczególnie skomplikowanej – nie później niż w terminie 5 miesięcy od dnia jego wszczęcia. Przepisy art. 35–38 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 99f. Nie wszczyna się postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano ich stosowania, upłynęły 3 lata.

Rozdział 4

Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Art. 100. 1. Każdy może zgłosić Prezesowi Urzędu na piśmie zawiadomienie dotyczące podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, może także zgłosić zagraniczna organizacja wpisana na listę organizacji uprawnionych w państwach członkowskich Unii Europejskiej do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich, jeżeli cel jej działania uzasadnia zgłoszenie przez nią zawiadomienia dotyczącego naruszenia wynikającego z niezgodnych z prawem zaniechań lub działań podjętych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zagrażających zbiorowym interesom konsumentów w państwie członkowskim, w którym organizacja ta ma swoją siedzibę.

3. Przepisy art. 86 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 101. 1. Stroną postępowania jest każdy, wobec kogo zostało wszczęte postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

2. Prezes Urzędu wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i zawiadamia o tym strony.

Art. 101a. 1. Jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione, że dalsze stosowanie zarzucanej praktyki może spowodować poważne i trudne do usunięcia zagrożenia dla zbiorowych interesów konsumentów, Prezes Urzędu przed zakończeniem postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę, któremu jest zarzucane stosowanie praktyki, do zaniechania określonych działań w celu zapobieżenia tym zagrożeniom. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji. Przed wydaniem decyzji stronie nie przysługuje prawo do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu określa czas jej obowiązywania. Decyzja ta obowiązuje nie dłużej niż do czasu wydania decyzji kończącej postępowanie w sprawie.

3. Prezes Urzędu może przedłużyć, w drodze decyzji, czas obowiązywania decyzji, o której mowa w ust. 1. Przepis ust. 2 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

4. W decyzji, o której mowa w ust. 1, nie nakłada się kary, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 4.

5. Przepisy art. 89 ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.

Art. 102. (uchylony)

Art. 103. Prezes Urzędu może nadać decyzji w całości lub w części rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wymaga tego ważny interes konsumentów.

Art. 104. Postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów powinno być zakończone w terminie 4 miesięcy, a w sprawie szczególnie skomplikowanej – nie później niż w terminie 5 miesięcy od dnia jego wszczęcia. Przepisy art. 35–38 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 105. Nie wszczyna się postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano ich stosowania, upłynęły 3 lata.

Rozdział 5

Kontrola i przeszukiwanie w toku postępowania przed Prezesem Urzędu

Art. 105a. 1. W toku postępowania przed Prezesem Urzędu może być przeprowadzona przez upoważnionego pracownika Urzędu lub Inspekcji Handlowej, zwanego dalej „kontrolującym”, kontrola u każdego przedsiębiorcy, zwanego dalej „kontrolowanym”, w zakresie objętym tym postępowaniem.

2. Prezes Urzędu może upoważnić do udziału w kontroli:

- 1) pracownika organu ochrony konkurencji państwa członkowskiego Unii Europejskiej w przypadku, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia nr 1/2003/WE;
- 2) pracownika organu wnioskującego w rozumieniu art. 3 pkt f rozporządzenia nr 2006/2004/WE w przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 3 tego rozporządzenia;
- 3) osoby posiadające wiadomości specjalne, jeżeli do przeprowadzenia kontroli niezbędne są tego rodzaju wiadomości.

3. (uchylony)¹⁶⁾

4. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli lub do udziału w kontroli zawiera:

- 1) oznaczenie organu kontroli;
- 2) wskazanie podstawy prawnej;
- 3) datę i miejsce wystawienia;
- 4) imię, nazwisko i stanowisko kontrolującego oraz numer jego legitymacji służbowej, a w przypadku upoważnienia do udziału w kontroli osób, o których mowa w ust. 2 – imiona i nazwiska tych osób oraz numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 5) oznaczenie kontrolowanego;
- 6) określenie zakresu przedmiotowego kontroli, w tym okresu objętego kontrolą;
- 7) określenie daty rozpoczęcia kontroli i przewidywanej daty jej zakończenia;
- 8) podpis osoby udzielającej upoważnienia, z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

5. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, o której mowa w ust. 1, wydają odpowiednio: Prezes Urzędu oraz, na jego wniosek, wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej.

6. Kontrolujący doręcza kontrolowanemu lub osobie przez niego upoważnionej upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz okazuje legitymację służbową, a osoby upoważnione do udziału w kontroli, o których mowa w ust. 2, dowód osobisty, paszport lub inny dokument potwierdzający tożsamość.

7. W razie nieobecności kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz legitymacja służbowa, dowód osobisty, paszport lub inny dokument potwierdzający tożsamość mogą być okazane innemu pracownikowi kontrolowanego, który może być uznany za osobę, o której mowa w art. 97 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny lub przywołanemu świadkowi, którym powinien być funkcjonariusz publiczny, niebędący jednak pracownikiem organu przeprowadzającego kontrolę. W takim przypadku upoważnienie doręcza się niezwłocznie kontrolowanemu, nie później jednak niż trzeciego dnia od wszczęcia kontroli.

¹⁶⁾ Przez art. 1 pkt 11 ustawy, o której mowa w odnośniku 2; wszedł w życie z dniem 3 stycznia 2020 r.

Art. 105b. 1. W celu uzyskania informacji mogących stanowić dowód w sprawie kontrolujący ma prawo:

- 1) wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń oraz środków transportu kontrolowanego;
- 2) żądania udostępnienia związanych z przedmiotem kontroli akt, ksiąg, wszelkiego rodzaju pism, dokumentów oraz ich odpisów i wyciągów, korespondencji przesyłanej pocztą elektroniczną, informatycznych nośników danych w rozumieniu przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, innych urządzeń zawierających dane informatyczne lub systemów informatycznych, w tym także zapewnienia dostępu do systemów informatycznych będących własnością innego podmiotu zawierających dane kontrolowanego związane z przedmiotem kontroli, w zakresie, w jakim kontrolowany ma do nich dostęp;
- 3) sporządzania z materiałów i korespondencji, o których mowa w pkt 2, notatek;
- 4) żądania sporządzenia przez kontrolowanego kopii lub wydruków materiałów, korespondencji, o których mowa w pkt 2, oraz informacji zgromadzonych na nośnikach, w urządzeniach lub w systemach, o których mowa w tym przepisie;
- 5) żądania od osób, o których mowa w art. 105d ust. 1, ustnych wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli;
- 6) żądania od osób, o których mowa w art. 105d ust. 1, udostępnienia i wydania innych przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie.

2. Osobie upoważnionej do udziału w kontroli, na podstawie art. 105a ust. 2, przysługują uprawnienia kontrolującego w zakresie wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń oraz środków transportu kontrolowanego oraz dostępu do materiałów i korespondencji oraz informacji zgromadzonych na nośnikach, w urządzeniach lub w systemach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, a także do sporządzania z nich notatek, oraz uprawnienie do udziału wraz z kontrolującym w przeszukaniu, o którym mowa w art. 91 i w art. 105n.

3. W toku kontroli kontrolujący może korzystać z pomocy funkcjonariuszy innych organów kontroli państwowej lub Policji. Organy kontroli państwowej lub Policja wykonują czynności na polecenie kontrolującego.

4. W uzasadnionych przypadkach przebieg kontroli lub poszczególne czynności w jej toku, po uprzednim poinformowaniu kontrolowanego, mogą być utrwalane przy pomocy urządzeń rejestrujących obraz lub dźwięk. Informatyczne nośniki danych w rozumieniu przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, na których zarejestrowano przebieg kontroli lub poszczególne czynności w jej toku, stanowią załącznik do protokołu kontroli.

Art. 105c. (uchylony)

Art. 105d. 1. Kontrolowany, osoba przez niego upoważniona, posiadacz lokalu mieszkalnego, pomieszczenia, nieruchomości lub środka transportu, o których mowa w art. 91 ust. 1, są obowiązani do:

- 1) udzielenia żądanych informacji;
- 2) umożliwienia wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń oraz środków transportu;
- 3) udostępnienia i wydania materiałów, o których mowa w art. 105b ust. 1 pkt 2, lub innych przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie;
- 4) umożliwienia dostępu do informatycznych nośników danych, urządzeń lub systemów informatycznych, o których mowa w art. 105b ust. 1 pkt 2, w zakresie informacji zgromadzonych na tych nośnikach, w urządzeniach lub w systemach, w tym do korespondencji przesyłanej pocztą elektroniczną.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, mogą odmówić udzielenia informacji lub współdziałania w toku kontroli tylko wtedy, gdy naraziłoby to je lub ich małżonka, wstępnych, zstępnych, rodzeństwo oraz powinowatych w tej samej linii lub stopniu, jak również osoby pozostające w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli, a także osobę pozostającą we wspólnym pożyciu, na odpowiedzialność karną. Prawo odmowy udzielenia informacji lub współdziałania w toku kontroli trwa po ustaniu małżeństwa lub rozwiązaniu stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli.

Art. 105e. 1. Kontrolowany zapewnia kontrolującemu oraz osobom upoważnionym do udziału w kontroli warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a w szczególności:

- 1) sporządza we własnym zakresie kopie lub wydruki materiałów i korespondencji, o których mowa w art. 105b ust. 1 pkt 2, oraz informacji zgromadzonych na nośnikach, w urządzeniach lub w systemach, o których mowa w tym przepisie;
- 2) zapewnia w miarę możliwości samodzielnie zamknięte pomieszczenie, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia kontroli;
- 3) zapewnia wydzielone miejsce do przechowywania dokumentów i zabezpieczonych przedmiotów;
- 4) udostępnia środki łączności, którymi dysponuje, w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności kontrolnych.

2. Kontrolowany dokonuje potwierdzenia za zgodność z oryginałem sporządzonych kopii dokumentów i wydruków. W przypadku odmowy potwierdzenia za zgodność z oryginałem potwierdza je kontrolujący, o czym czyni wzmiankę w protokole kontroli.

Art. 105f. 1. Kontrolujący lub osoby upoważnione do udziału w kontroli ustalają stan faktyczny na podstawie dowodów zebranych w toku kontroli, a w szczególności dokumentów, przedmiotów, oględzin oraz ustnych lub pisemnych wyjaśnień i oświadczeń oraz innych nośników informacji.

2. Dowody, o których mowa w ust. 1, mogą zostać zabezpieczone przez:

- 1) pozostawienie ich w wydzielonym lub oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu u kontrolowanego;
- 2) złożenie, za pokwitowaniem udzielonym kontrolowanemu, na przechowanie w pomieszczeniu Urzędu lub wojewódzkiego inspektoratu Inspekcji Handlowej.

Art. 105g. 1. Prezes Urzędu w toku kontroli, o której mowa w art. 105a ust. 1, może wydać postanowienie o zajęciu akt, ksiąg, wszelkiego rodzaju pism, dokumentów, korespondencji lub informatycznych nośników danych, urządzeń, o których mowa w art. 105b ust. 1 pkt 2, oraz innych przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie, na czas niezbędny do przeprowadzenia kontroli, jednakże nie dłuższy niż 7 dni.

2. Osobę posiadającą przedmioty, o których mowa w ust. 1, kontrolujący wzywa do wydania ich dobrowolnie, a w razie odmowy można przeprowadzić ich odebranie w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Na postanowienie o zajęciu przedmiotów zażalenie przysługuje osobom, których prawa zostały naruszone. Wnieście zażalenia nie wstrzymuje wykonania postanowienia.

4. Do zabezpieczenia na miejscu kontroli, w celu wykonywania czynności w toku kontroli, akt, ksiąg, innych wszelkiego rodzaju pism, dokumentów, korespondencji, informatycznych nośników informacji, urządzeń, o których mowa w art. 105b ust. 1 pkt 2, oraz innych przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie, jak również pomieszczeń kontrolowanego, w których znajdują się te dokumenty lub przedmioty, przepisów ust. 1–3 nie stosuje się.

Art. 105h. 1. Przedmioty podlegające zajęciu, o którym mowa w art. 105g ust. 1, należy po dokonaniu oględzin i sporządzeniu protokołu zajęcia zabrać albo oddać na przechowanie osobie godnej zaufania z zaznaczeniem obowiązku ich przedstawienia na żądanie organu prowadzącego postępowanie.

2. Protokół zajęcia zawiera: oznaczenie sprawy, z którą zajęcie ma związek, podanie dokładnej godziny rozpoczęcia i zakończenia czynności, dokładną listę zajętych przedmiotów i, w miarę potrzeby, ich opis oraz wskazanie postanowienia Prezesa Urzędu o zajęciu. Protokół podpisują dokonujący zajęcia i przedstawiciel kontrolowanego.

3. Dokonujący zajęcia jest obowiązany do natychmiastowego wręczenia osobom zainteresowanym pokwitowania stwierdzającego, jakie przedmioty i przez kogo zostały zajęte, oraz do niezwłocznego powiadomienia przedsiębiorcy, którego przedmioty zostały zajęte, o dokonanych zajęciu.

4. Zajęte przedmioty należy zwrócić niezwłocznie po stwierdzeniu, że są zbędne dla prowadzonego postępowania, albo po uchyleniu przez sąd ochrony konkurencji i konsumentów postanowienia o zajęciu przedmiotów, jednak nie później niż po upływie terminu, o którym mowa w art. 105g ust. 1.

Art. 105i. 1. Bez wszczynania odrębnego postępowania Prezes Urzędu może przeprowadzić kontrolę lub dokonać przeszukania na podstawie art. 105n lub wystąpić z wnioskiem o wyrażenie zgody na przeprowadzenie przeszukania na podstawie art. 91 na wniosek Komisji Europejskiej lub organu ochrony konkurencji innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w przypadku, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia nr 1/2003/WE oraz w art. 12 rozporządzenia nr 139/2004/WE.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może upoważnić do udziału w kontroli lub przeszukaniu:

- 1) pracownika Urzędu;
- 2) pracownika Komisji Europejskiej lub organu ochrony konkurencji państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 3) osoby posiadające wiadomości specjalne, jeżeli do przeprowadzenia kontroli niezbędne są tego rodzaju wiadomości.

3. W przypadku gdy przedsiębiorca lub osoba uprawniona do jego reprezentowania albo posiadacz lokalu mieszkalnego, pomieszczenia, nieruchomości lub środka transportu, o których mowa w art. 91 ust. 1, sprzeciwiają się przeprowadzeniu przez Komisję Europejską kontroli w toku postępowania prowadzonego na podstawie przepisów rozporządzenia nr 1/2003/WE lub rozporządzenia nr 139/2004/WE, osobom upoważnionym przez Prezesa Urzędu do udziału w tej kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 3, przysługują w toku kontroli uprawnienia, o których mowa w art. 105b, art. 105f–105h, art. 105n i art. 105o. Przepisy art. 91 stosuje się.

Art. 105ia. 1. W celu uzyskania informacji mogących stanowić dowód w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów kontrolujący ma prawo podjęcia czynności zmierzających do zakupu towaru.

2. Okazanie kontrolowanemu albo osobie przez niego upoważnionej legitymacji służbowej upoważniającej do wykonywania czynności kontrolnych oraz doręczenie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli i zgody sądu, o której mowa w ust. 4, następuje niezwłocznie po zakończeniu czynności, o których mowa w ust. 1.

3. Przebieg czynności, o których mowa w ust. 1, może być utrwalany za pomocą urządzeń rejestrujących obraz lub dźwięk bez informowania kontrolowanego. Informatyczne nośniki danych w rozumieniu przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, na których zarejestrowano przebieg kontroli lub poszczególne czynności w jej toku, stanowią załącznik do protokołu kontroli. Poinformowanie kontrolowanego o utrwalaniu przebiegu czynności, o których mowa w ust. 1, następuje niezwłocznie po dokonaniu czynności, o których mowa w zdaniu 1.

4. Podjęcie czynności, o których mowa w ust. 1 i 3, wymaga zgody sądu ochrony konkurencji i konsumentów, udzielonej na wniosek Prezesa Urzędu.

5. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów wydaje w ciągu 48 godzin postanowienie w sprawie, o której mowa w ust. 4. Na postanowienie to nie przysługuje zażalenie.

Art. 105j. 1. Przebieg przeprowadzonej kontroli kontrolujący przedstawia w protokole kontroli.

2. Protokół kontroli powinien zawierać w szczególności:

- 1) wskazanie nazwy albo imienia i nazwiska oraz adresu kontrolowanego;
- 2) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 3) imię, nazwisko i stanowisko służbowe kontrolującego;
- 4) określenie przedmiotu i zakresu kontroli;
- 5) opis stanu faktycznego ustalonego w trakcie kontroli;
- 6) opis załączników;
- 7) informację o pouczeniu kontrolowanego o prawie zgłaszania zastrzeżeń do protokołu oraz o prawie odmowy podpisania protokołu.

3. Materiał dowodowy zgromadzony w toku kontroli stanowi załącznik do protokołu kontroli.

Art. 105k. 1. Protokół kontroli podpisują kontrolujący i kontrolowany.

2. Przed podpisaniem protokołu kontrolowany może, w terminie 7 dni od przedstawienia mu go do podpisu, złożyć na piśmie zastrzeżenia do tego protokołu.

3. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 2, kontrolujący dokonuje ich analizy i, w razie potrzeby, podejmuje dodatkowe czynności kontrolne, a w przypadku stwierdzenia zasadności zastrzeżeń zmienia lub uzupełnia odpowiednią część protokołu w formie aneksu do protokołu.

4. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń w całości lub w części kontrolujący informuje o tym kontrolowanego na piśmie.

5. O odmowie podpisania protokołu kontrolujący czyni wzmiankę w protokole.

6. Protokół sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostawia się kontrolowanemu, z wyłączeniem materiału dowodowego pozostającego w posiadaniu kontrolowanego.

Art. 105l. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Art. 105m. 1. Podmiot, o którym mowa w art. 105b ust. 1 pkt 2, którego prawa zostały naruszone w toku kontroli, może wnieść zażalenie do sądu ochrony konkurencji i konsumentów na czynności kontrolne wykraczające poza zakres przedmiotowy kontroli lub inne czynności kontrolne podjęte z naruszeniem przepisów, w terminie 7 dni od dnia dokonania tych czynności.

2. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje kontroli.

3. Zażalenie wnosi się do sądu ochrony konkurencji i konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu, który przekazuje je wraz z odpowiedzią do sądu w terminie 7 dni od dnia wniesienia zażalenia.

4. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów rozpoznaje zażalenie w terminie 7 dni od dnia jego przekazania przez Prezesa Urzędu. Postanowienie sądu uzasadnia z urzędu. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie do sądu drugiej instancji.

5. W przypadku uwzględnienia zażalenia przez sąd ochrony konkurencji i konsumentów dowody uzyskane w wyniku zaskarżonej czynności kontrolnej nie mogą być wykorzystane w prowadzonym postępowaniu, w innych postępowaniach prowadzonych przez Prezesa Urzędu oraz w postępowaniach prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 105n. 1. W sprawach praktyk ograniczających konkurencję, w toku postępowania wyjaśniającego i postępowania antymonopolowego, w celu znalezienia i uzyskania informacji z akt, ksiąg, pism, wszelkiego rodzaju dokumentów lub informatycznych nośników danych, urządzeń oraz systemów informatycznych oraz innych przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie, Prezes Urzędu może przeprowadzić u przedsiębiorcy przeszukanie pomieszczeń i rzeczy, jeżeli istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że wymienione informacje lub przedmioty tam się znajdują.

2. Przeprowadzenie przeszukania wymaga zgody sądu ochrony konkurencji i konsumentów, udzielonej na wniosek Prezesa Urzędu.

3. Prezes Urzędu może wystąpić z wnioskiem o zgodę na przeprowadzenie przeszukania w toku postępowania wyjaśniającego wyłącznie, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie poważnego naruszenia przepisów ustawy, w szczególności gdy mogłoby dojść do zatarcia dowodów.

4. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów wydaje w ciągu 48 godzin postanowienie w sprawie, o której mowa w ust. 2. Na postanowienie sądu ochrony konkurencji i konsumentów nie przysługuje zażalenie.¹⁷⁾

Art. 105o. W celu uzyskania informacji mogących stanowić dowód w sprawie przeszukający ma prawo sporządzania z materiałów i korespondencji, o których mowa w art. 105b ust. 1 pkt 2, oraz z informacji zgromadzonych na nośnikach, w urządzeniach lub w systemach, o których mowa w tym przepisie, notatek, przez co należy rozumieć również sporządzenie kopii lub wydruków.

Art. 105p. Przeszukiwani oraz osoby, których prawa zostały naruszone w toku przeszukania, mogą wnieść zażalenie do sądu ochrony konkurencji i konsumentów na czynności przeszukania wykraczające poza zakres przedmiotowy przeszukania lub inne czynności przeszukania podjęte z naruszeniem przepisów, w terminie 7 dni od dnia dokonania tych czynności. Przepisy art. 105m ust. 2–5 stosuje się odpowiednio.

Art. 105q. Do przeszukania, o którym mowa w art. 105n, stosuje się odpowiednio przepisy:

- 1)¹⁸⁾ art. 105a ust. 2 i 4–7, art. 105b, art. 105d–105h, art. 105j i art. 105k;
- 2) art. 51 ust. 1 i 2 oraz art. 52 zdanie pierwsze ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców – w zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale;
- 3) art. 180, art. 224 § 1, art. 225 i art. 226 oraz art. 236a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego; sądem właściwym na potrzeby stosowania tych przepisów jest sąd ochrony konkurencji i konsumentów.

DZIAŁ VII

Kary pieniężne

Rozdział 1

Nakładanie kar pieniężnych

Art. 106. 1. Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieумыślnie:

- 1) dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 6, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 7 i art. 8, lub naruszenia zakazu określonego w art. 9;
- 2) dopuścił się naruszenia art. 101 lub art. 102 TFUE;
- 3) dokonał koncentracji bez uzyskania zgody Prezesa Urzędu;
- 3a) dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 23a;
- 4) dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 24.

¹⁷⁾ Zdanie drugie utraciło moc z dniem 22 stycznia 2019 r. na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 stycznia 2019 r. sygn. akt P 19/17 (Dz. U. poz. 128).

¹⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 12 ustawy, o której mowa w odnośniku 2; wszedł w życie z dniem 3 stycznia 2020 r.

2. Prezes Urzędu może również nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50 000 000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten choćby nieumyślnie:

- 1) we wniosku, o którym mowa w art. 23, lub w zgłoszeniu, o którym mowa w art. 94 ust. 2, podał nieprawdziwe dane;
- 2) nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 10 ust. 9, art. 12 ust. 3, art. 19 ust. 3, art. 23c ust. 3, art. 28 ust. 3 lub art. 50 bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji;
- 3) uniemożliwia lub utrudnia rozpoczęcie lub przeprowadzenie kontroli na podstawie art. 105a lub art. 105i, w tym nie wykonuje obowiązków określonych w art. 105d ust. 1 lub w art. 105e ust. 1;
- 4) uniemożliwia lub utrudnia rozpoczęcie lub przeprowadzenie przeszukania na podstawie art. 91 lub art. 105n, w tym nie wykonuje obowiązków określonych w art. 105d ust. 1 lub w art. 105e ust. 1.

3. Obrót, o którym mowa w ust. 1, oblicza się jako sumę:

- 1) przychodów wykazanych w rachunku zysków i strat – w przypadku przedsiębiorcy sporządzającego taki rachunek na podstawie przepisów o rachunkowości;
- 2) przychodów wykazanych w rocznym sprawozdaniu finansowym równoważnym do rachunku zysków i strat sporządzanym na podstawie przepisów o rachunkowości lub w innym dokumencie podsumowującym przychody w roku obrotowym, w tym w sprawozdaniu z wykonania budżetu – w przypadku przedsiębiorcy, który nie sporządza rachunku zysków i strat na podstawie przepisów o rachunkowości;
- 3) udokumentowanych przychodów uzyskanych w roku obrotowym w szczególności ze sprzedaży produktów, towarów lub materiałów, przychodów finansowych oraz przychodów z działalności realizowanej na podstawie statutu lub innego dokumentu określającego zakres działalności przedsiębiorcy, a także wartości uzyskanych przez przedsiębiorcę dotacji przedmiotowych – w przypadku braku dokumentów, o których mowa w pkt 1 i 2;
- 4) dochodów własnych pomniejszonych o wpływy z podatków – w przypadku gmin, powiatów i województw.

4. W przypadku gdy przedsiębiorca powstał w wyniku połączenia lub przekształcenia innych przedsiębiorców, obliczając wysokość jego obrotu, o którym mowa w ust. 1, Prezes Urzędu uwzględnia obrót osiągnięty przez tych przedsiębiorców w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

5. W przypadku gdy przedsiębiorca w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary nie osiągnął obrotu lub osiągnął obrót w wysokości nieprzekraczającej równowartości 100 000 euro, Prezes Urzędu nakładając karę pieniężną na podstawie ust. 1 uwzględnia średni obrót osiągnięty przez przedsiębiorcę w trzech kolejnych latach obrotowych poprzedzających rok nałożenia kary.

6. W przypadku gdy przedsiębiorca nie osiągnął obrotu w okresie trzyletnim, o którym mowa w ust. 5, lub gdy obrót przedsiębiorcy obliczony na podstawie tego przepisu nie przekracza równowartości 100 000 euro, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej równowartości 10 000 euro.

7. W przypadku gdy przedsiębiorca nie dysponuje przed wydaniem decyzji danymi finansowymi niezbędnymi do ustalenia obrotu za rok obrotowy poprzedzający rok nałożenia kary, Prezes Urzędu, nakładając karę pieniężną na podstawie ust. 1, uwzględnia:

- 1) obrót osiągnięty przez przedsiębiorcę w roku obrotowym poprzedzającym ten rok;
- 2) w przypadku, o którym mowa w ust. 5 – średni obrót osiągnięty przez przedsiębiorcę w trzech kolejnych latach obrotowych poprzedzających ten rok. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio.

Art. 106a. 1. Prezes Urzędu może nałożyć na osobę zarządzającą, o której mowa w art. 6a, karę pieniężną w wysokości do 2 000 000 zł, jeżeli osoba ta umyślnie dopuściła do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1–6 ustawy lub w art. 101 ust. 1 lit. a–e TFUE.

2. Nałożenie na osobę zarządzającą kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, może nastąpić wyłącznie w decyzji, nakładającej na przedsiębiorcę karę pieniężną, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 1 lub 2.

3. Kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, nie nakłada się, jeżeli na osobę zarządzającą będącą przedsiębiorcą została nałożona kara pieniężna na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 lub 2 za to samo naruszenie zakazów określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1–6 ustawy lub w art. 101 ust. 1 lit. a–e TFUE.

Art. 106b. 1. Prezes Urzędu może nałożyć na osobę zarządzającą karę pieniężną w wysokości do 2 000 000 zł, jeżeli osoba ta, w ramach sprawowania swojej funkcji w czasie trwania stwierdzonego naruszenia, umyślnie dopuściła przez swoje działanie lub zaniechanie do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów określonych w art. 23a lub art. 24.

2. W przypadku osoby zarządzającej w podmiocie, o którym mowa w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, kara pieniężna, o której mowa w ust. 1, może być nałożona w wysokości do 5 000 000 zł.

3. Nałożenie na osobę zarządzającą kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 i 2, może nastąpić wyłącznie w decyzji nakładającej na przedsiębiorcę karę pieniężną, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 3a lub 4.

Art. 107. Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorców, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 10 000 euro za każdy dzień opóźnienia w wykonaniu decyzji wydanych na podstawie art. 10, art. 12 ust. 1, art. 19 ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 21 ust. 2 i 4, art. 23b, art. 23c ust. 1, art. 26, art. 27 ust. 2, art. 28 ust. 1, art. 89 ust. 1 i 3 oraz art. 101a ust. 1 i 3, postanowień wydanych na podstawie art. 105g ust. 1 lub wyroków sądowych w sprawach z zakresu praktyk ograniczających konkurencję, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, niedozwolonych postanowień wzorców umów oraz koncentracji. Karę pieniężną nakłada się, licząc od daty wskazanej w decyzji.

Art. 108. 1. Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć na osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub wchodzącą w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości do pięćdziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli osoba ta umyślnie albo nieumyślnie:

- 1) nie wykonała decyzji, postanowień lub wyroków, o których mowa w art. 107;
- 2) nie zgłosiła zamiaru koncentracji, o którym mowa w art. 13.

2. Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć na osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub wchodzącą w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości, o której mowa w ust. 1, jeżeli osoba ta:

- 1) uniemożliwia lub utrudnia rozpoczęcie lub przeprowadzenie kontroli na podstawie art. 105a lub art. 105i;
- 2) uniemożliwia lub utrudnia rozpoczęcie lub przeprowadzenie przeszukania na podstawie art. 91 lub art. 105n.

3. Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć karę pieniężną w wysokości, o której mowa w ust. 1, na:

- 1) osobę upoważnioną przez kontrolowanego lub przeszukiwanego, o której mowa w art. 105a ust. 6, posiadacza lokalu mieszkalnego, pomieszczenia, nieruchomości lub środka transportu, o których mowa w art. 91 ust. 1, za:
 - a) udzielenie w toku kontroli lub przeszukania nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji żądanych przez Prezesa Urzędu,
 - b) uniemożliwianie lub utrudnianie rozpoczęcia lub przeprowadzenia kontroli na podstawie art. 105a lub art. 105i, w tym niewykonywanie obowiązków, o których mowa w art. 105d ust. 1 lub w art. 105e ust. 1,
 - c) uniemożliwianie lub utrudnianie rozpoczęcia lub przeprowadzenia przeszukania na podstawie art. 91 lub art. 105n, w tym niewykonywanie obowiązków, o których mowa w art. 105d ust. 1 lub w art. 105e ust. 1;
- 2) osobę, o której mowa w art. 105a ust. 7, będącą pracownikiem kontrolowanego, za uniemożliwianie lub utrudnianie okazania dokumentów wymienionych w tym przepisie.

4. W przypadku gdy osoba upoważniona przez kontrolowanego lub przeszukiwanego, o której mowa w art. 105a ust. 6, lub osoba, o której mowa w art. 105a ust. 7, będąca pracownikiem kontrolowanego, pełni funkcję kierowniczą lub wchodzi w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy, podstawę nałożenia kary pieniężnej przez Prezesa Urzędu stanowi ust. 3.

5. Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć karę pieniężną w wysokości do 20 000 zł na każdego, kto skopiował dokumenty, o których mowa w art. 70 ust. 4, bez pisemnej zgody przedsiębiorcy lub osoby zarządzającej wymienionych w tym przepisie lub wykorzystał informacje uzyskane dzięki dostępowi do tych dokumentów w innym celu, niż na potrzeby prowadzonego postępowania lub postępowania przed sądem prowadzonego w wyniku wniesienia środka odwoławczego w tej sprawie, z wyjątkiem wykorzystania tych informacji na potrzeby postępowania karnego lub karno-skarbowego.

6. Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć karę pieniężną w wysokości do 5000 zł na:

- 1) świadka za nieuzasadnioną odmowę zeznań lub nieusprawiedliwione niestawiennictwo na wezwanie Prezesa Urzędu;
- 2) biegłego za nieuzasadnioną odmowę złożenia opinii, nieusprawiedliwione opóźnienie złożenia opinii lub za nieusprawiedliwione niestawiennictwo na wezwanie Prezesa Urzędu.

Art. 109. (uchylony)

Art. 110. (uchylony)

Art. 111. 1. Prezes Urzędu, ustalając wysokość nakładanej kary pieniężnej, uwzględnia w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także, w przypadku kary pieniężnej, o której mowa w:

- 1) art. 106 ust. 1 i w art. 108 ust. 1 pkt 2 – okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia, działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia oraz – w przypadkach, o których mowa w art. 106 ust. 1 pkt 1–3 i w art. 108 ust. 1 pkt 2 – specyfiki rynku, na którym doszło do naruszenia;
- 2) art. 106a i art. 106b – stopień wpływu zachowania osoby zarządzającej na naruszenie, którego dokonał przedsiębiorca, przychody uzyskane przez osobę zarządzającą u danego przedsiębiorcy, z uwzględnieniem okresu trwania naruszenia, oraz okres i skutki rynkowe naruszenia lub skutki naruszenia dla konsumentów;
- 3) art. 106 ust. 2 oraz w art. 108 ust. 2 i 3 – wpływ naruszenia na przebieg i termin zakończenia postępowania;
- 4) art. 107 oraz w art. 108 ust. 1 pkt 1 – skutki rynkowe niewykonania decyzji, postanowień lub wyroków, o których mowa w art. 107.

2. Ustalając wysokość kar pieniężnych zgodnie z ust. 1 Prezes Urzędu bierze pod uwagę okoliczności łagodzące lub obciążające, które wystąpiły w sprawie.

3. Okolicznościami łagodzącymi, o których mowa w ust. 2, są w szczególności:

- 1) w przypadku naruszenia zakazu praktyk ograniczających konkurencję:
 - a) dobrowolne usunięcie skutków naruszenia,
 - b) zaniechanie stosowania zakazanej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu,
 - c) podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków,
 - d) współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania,
 - e) bierna rola przedsiębiorcy w naruszeniu zakazu porozumień ograniczających konkurencję, w tym unikanie przez niego wprowadzenia w życie postanowień porozumienia ograniczającego konkurencję,
 - f) działanie pod przymusem – w przypadku naruszenia zakazu porozumień ograniczających konkurencję;
- 2) w przypadku naruszenia zakazu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów lub stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów – okoliczności, o których mowa w pkt 1 lit. a–d;
- 2a) w przypadku dopuszczenia przez osobę zarządzającą do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów, o których mowa w art. 23a lub art. 24:
 - a) działanie pod przymusem,
 - b) przyczynienie się do dobrowolnego usunięcia przez przedsiębiorcę skutków naruszenia,
 - c) przyczynienie się do zaniechania przez przedsiębiorcę z własnej inicjatywy stosowania niedozwolonej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu,
 - d) okoliczności, o których mowa w pkt 1 lit. c i d;
- 3) w przypadku dopuszczenia przez osobę zarządzającą do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–6 ustawy lub w art. 101 ust. 1 lit. a–e TFUE:
 - a) działanie pod przymusem,
 - b) przyczynienie się do dobrowolnego usunięcia przez przedsiębiorcę skutków naruszenia,
 - c) przyczynienie się do zaniechania przez przedsiębiorcę z własnej inicjatywy stosowania niedozwolonej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu,
 - d) okoliczności, o których mowa w pkt 1 lit. c i d;
- 4) w przypadku niezgłoszenia zamiaru koncentracji, o którym mowa w art. 13 – poinformowanie Prezesa Urzędu o dokonaniu koncentracji oraz okoliczności, o których mowa w pkt 1 lit. d.

4. Okolicznościami obciążającymi, o których mowa w ust. 2, są:
- 1) w przypadku naruszenia zakazu praktyk ograniczających konkurencję:
 - a) rola lidera lub inicjatora porozumienia ograniczającego konkurencję lub nakłanianie innych przedsiębiorców do uczestnictwa w porozumieniu – w przypadku naruszenia zakazu porozumień ograniczających konkurencję,
 - b) przymuszanie, wywieranie presji lub stosowanie środków odwetowych w stosunku do innych przedsiębiorców lub osób w celu wprowadzenia w życie lub kontynuowania naruszenia,
 - c) dokonanie uprzednio podobnego naruszenia,
 - d) umyślność naruszenia;
 - 2) w przypadku naruszenia zakazu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów lub stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów:
 - a) znaczny zasięg terytorialny naruszenia lub jego skutków,
 - b) znaczne korzyści uzyskane przez przedsiębiorcę w związku z dokonaniem naruszeniem,
 - c) okoliczności, o których mowa w pkt 1 lit. c i d;
 - 2a) w przypadku dopuszczenia przez osobę zarządzającą do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów, o których mowa w art. 23a lub art. 24:
 - a) znaczne korzyści uzyskane przez osobę zarządzającą w związku z dokonaniem naruszeniem,
 - b) dokonanie uprzednio podobnego naruszenia;
 - 3) w przypadku dopuszczenia przez osobę zarządzającą do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–6 ustawy lub w art. 101 ust. 1 lit. a–e TFUE:
 - a) rola organizatora, inicjatora porozumienia ograniczającego konkurencję lub nakłanianie innych przedsiębiorców lub osób do uczestnictwa w porozumieniu,
 - b) znaczne korzyści uzyskane przez osobę zarządzającą w związku z dokonaniem naruszeniem,
 - c) okoliczności, o których mowa w pkt 1 lit. b i c;
 - 4) w przypadku niezgłoszenia zamiaru koncentracji, o którym mowa w art. 13 – okoliczności, o których mowa w pkt 1 lit. c i d.

Art. 112. 1. (uchylony)

2. Środki finansowe pochodzące z kar pieniężnych, o których mowa w art. 106–108, stanowią dochód budżetu państwa, a w przypadku gdy kara pieniężna została nałożona na podmiot, o którym mowa w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym – przychód Funduszu Edukacji Finansowej, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2279).

3. Karę pieniężną uiszcza się w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa Urzędu.

4. W razie upływu terminu, o którym mowa w ust. 3, kara pieniężna podlega ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

5. W przypadku nieterminowego uiszczenia kary pieniężnej odsetek nie pobiera się.

6. W przypadku uchylecia bądź zmiany prawomocnej decyzji, których następstwem jest uchylenie kary pieniężnej bądź obniżenie jej wysokości, uiszczona kara podlega zwrotowi w części albo w całości w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do zwrotu tej kary wraz z odpisem orzeczenia sądu i, w uzasadnionym przypadku, stwierdzeniem jego prawomocności. Przy zwrocie kary odsetek nie nalicza się.

Art. 113. 1. Prezes Urzędu może na wniosek przedsiębiorcy, osoby zarządzającej lub innych osób, o których mowa w art. 108, odroczyć uiszczenie kary pieniężnej albo rozłożyć ją na raty ze względu na ważny interes wnioskodawcy.

1a.¹⁹⁾ Ulgi w spłacie kary pieniężnej, o których mowa w ust. 1, mogą być udzielane przedsiębiorcy wyłącznie jako pomoc *de minimis*, w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa Unii Europejskiej dotyczących pomocy w ramach zasady *de minimis*.

¹⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 13 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

2. Do wniosku dołącza się uzasadnienie wskazujące ważny interes wnioskodawcy.

3.²⁰⁾ W przypadku odroczenia uiszczenia kary pieniężnej albo rozłożenia jej na raty, Prezes Urzędu nalicza od nieuiszczonej kwoty odsetki w stosunku rocznym w wysokości wynoszącej 50% stawki odsetek za zwłokę, o której mowa w art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.²¹⁾), ogłoszanej na podstawie art. 56d tej ustawy, od dnia następującego po dniu złożenia wniosku.

4. W przypadku rozłożenia na raty kary pieniężnej, odsetki, o których mowa w ust. 3, są naliczane odrębnie od każdej raty.

5. Odsetki są naliczane za okres do dnia upływu odroczonego terminu płatności kary pieniężnej albo terminu zapłaty poszczególnych rat.

6. Prezes Urzędu może uchylić odroczenie uiszczenia kary pieniężnej albo rozłożenie jej na raty, jeżeli ujawniły się nowe lub uprzednio nieznanne okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia lub jeżeli rata nie została uiszczona w terminie.

7. Rozstrzygnięcie Prezesa Urzędu w przedmiocie odroczenia uiszczenia kary pieniężnej albo rozłożenia jej na raty następuje w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

Rozdział 2

Odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie w sprawach porozumień ograniczających konkurencję

Art. 113a. 1. Przedsiębiorca, który zawarł porozumienie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy lub w art. 101 TFUE, może złożyć do Prezesa Urzędu wniosek o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie, zwany dalej „wnioskiem”.

2. Wniosek zawiera opis porozumienia wskazujący w szczególności:

- 1) przedsiębiorców, którzy zawarli porozumienie;
- 2) produkty lub usługi, których dotyczy porozumienie;
- 3) terytorium objęte porozumieniem;
- 4) cel porozumienia;
- 5) okoliczności zawarcia porozumienia;
- 6) okoliczności i sposób funkcjonowania porozumienia;
- 7) czas trwania porozumienia;
- 8) rolę poszczególnych przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu;
- 9) imiona, nazwiska i stanowiska służbowe osób pełniących w porozumieniu znaczącą rolę wraz z jej opisem;
- 10) czy wniosek został złożony również do organów ochrony konkurencji państw członkowskich Unii Europejskiej lub do Komisji Europejskiej.

3. Przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany nie ujawniać zamiaru złożenia wniosku.

4. Prezes Urzędu potwierdza datę i godzinę złożenia wniosku.

5. Wnioskodawca jest obowiązany współpracować z Prezesem Urzędu w pełnym zakresie od złożenia wniosku, w szczególności:

- 1) z własnej inicjatywy i na żądanie Prezesa Urzędu dostarczać niezwłocznie wszelkie dowody lub informacje dotyczące porozumienia, którymi dysponuje albo którymi może dysponować, mające istotne znaczenie dla sprawy;
- 2) nie utrudniać złożenia wyjaśnień przez osoby zatrudnione przez przedsiębiorcę oraz osoby pełniące funkcję kierowniczą lub wchodzące w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy;
- 3) nie niszczyć, nie fałszować, nie zatajać dowodów lub informacji związanych ze sprawą;
- 4) nie ujawniać faktu złożenia wniosku bez zgody Prezesa Urzędu.

6. Wnioskodawca, który nie zaprzestał uczestnictwa w porozumieniu przed złożeniem wniosku, jest obowiązany zaprzestać tego uczestnictwa niezwłocznie po złożeniu wniosku.

²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 13 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 924, 1018, 1495, 1520, 1553, 1556, 1649, 1655, 1667, 1751, 1818, 1978, 2020 i 2200 oraz z 2020 r. poz. 285, 568 i 695.

Art. 113b. Prezes Urzędu odstępuje od nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 1 lub 2, na przedsiębiorcę, który zawarł porozumienie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy lub w art. 101 TFUE, w przypadku gdy przedsiębiorca ten łącznie:

- 1) jako pierwszy z uczestników porozumienia złożył wniosek zgodny z wymogami, określonymi w art. 113a ust. 2 oraz spełnił warunki określone w art. 113a ust. 3, 5 i 6;
- 2) przedstawił:
 - a) dowód wystarczający do wszczęcia postępowania antymonopolowego lub informacje umożliwiające Prezesowi Urzędu uzyskanie takiego dowodu, albo
 - b) jeżeli wniosek został złożony po wszczęciu postępowania antymonopolowego – dowód, który w istotny sposób przyczyni się do wydania decyzji, o której mowa w art. 10, lub na żądanie Prezesa Urzędu przedstawił informacje umożliwiające uzyskanie takiego dowodu– o ile Prezes Urzędu nie posiadał w tym czasie tych informacji lub dowodów;
- 3) nie nakłaniał innych przedsiębiorców do uczestnictwa w porozumieniu.

Art. 113c. 1. W przypadku gdy przedsiębiorca, który zawarł porozumienie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy lub w art. 101 TFUE, nie spełnia łącznie warunków, o których mowa w art. 113b, Prezes Urzędu obniża karę pieniężną nakładaną na tego przedsiębiorcę, jeżeli przedsiębiorca ten łącznie:

- 1) złożył wniosek zgodny z wymogami określonymi w art. 113a ust. 2;
- 2) spełnił warunki określone w art. 113a ust. 3, 5 i 6;
- 3) przedstawił dowód mający istotne znaczenie dla rozpatrywanej sprawy, którego Prezes Urzędu nie posiadał.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Prezes Urzędu nakłada karę pieniężną obniżoną o:

- 1) 30–50% w stosunku do wysokości kary, jaka zostałaby nałożona na przedsiębiorcę, gdyby nie złożył wniosku – na przedsiębiorcę, który jako pierwszy spełnił warunki, o których mowa w ust. 1;
- 2) 20–30% w stosunku do wysokości kary, jaka zostałaby nałożona na przedsiębiorcę, gdyby nie złożył wniosku – na przedsiębiorcę, który jako drugi spełnił warunki, o których mowa w ust. 1;
- 3) maksymalnie 20% w stosunku do wysokości kary, jaka zostałaby nałożona na przedsiębiorcę, gdyby nie złożył wniosku – na pozostałych przedsiębiorców, którzy spełnili warunki, o których mowa w ust. 1.

Art. 113d. 1. W przypadku gdy przedsiębiorca, o którym mowa w art. 113c ust. 1, przed wydaniem decyzji w sprawie, w której złożył wniosek, jako pierwszy z uczestników innego porozumienia, w sprawie którego nie zostało wszczęte postępowanie antymonopolowe lub wyjaśniające, złożył również wniosek dotyczący tego innego porozumienia i przedstawił Prezesowi Urzędu dowód lub informacje, o których mowa w art. 113b pkt 2 lit. a, Prezes Urzędu w sprawie, w której został złożony:

- 1) pierwszy wniosek – obniża wysokość kary pieniężnej nakładanej na tego przedsiębiorcę, o której mowa w art. 113c ust. 2, o 30%;
- 2) wniosek dotyczący innego porozumienia – odstępuje od nałożenia na tego przedsiębiorcę kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 1 lub 2, jeżeli spełnił on łącznie warunki, o których mowa w art. 113b.

2. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w art. 113e, dotyczącego innego porozumienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, Prezes Urzędu obniża wysokość kary pieniężnej nakładanej na przedsiębiorcę w sprawie, w której został złożony pierwszy wniosek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli brakujące informacje lub dowody zostały uzupełnione w terminie, o którym mowa w art. 113e ust. 2.

Art. 113e. 1. W przypadku gdy przedsiębiorca nie dysponuje informacjami w zakresie określonym w art. 113a ust. 2 lub dowodami lub informacjami, o których mowa w art. 113b pkt 2 lub w art. 113c ust. 1 pkt 3, może złożyć do Prezesa Urzędu wniosek w formie skróconej zawierający opis porozumienia, który wskazuje co najmniej informacje, o których mowa w art. 113a ust. 2 pkt 1–4, 7 i 9.

2. Prezes Urzędu niezwłocznie po złożeniu wniosku przez przedsiębiorcę określa zakres informacji lub dowodów, jakie należy przedstawić oraz termin ich przedstawienia.

3. W przypadku przedstawienia informacji lub dowodów w terminie, o którym mowa w ust. 2, wniosek uznaje się za złożony w dacie złożenia wniosku w formie skróconej.

4. Nieprzedstawienie informacji i dowodów w wyznaczonym terminie powoduje nieuwzględnienie wniosku.

Art. 113f. 1. W przypadku złożenia przez przedsiębiorcę do Komisji Europejskiej wniosku o zwolnienie z grzywien, o których mowa w art. 23 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1/2003/WE, za udział w zakazanym porozumieniu obejmującym terytorium więcej niż trzech państw członkowskich Unii Europejskiej, przedsiębiorca może również złożyć do Prezesa Urzędu wniosek w formie uproszczonej.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera wskazanie:

- 1) przedsiębiorców, którzy zawarli porozumienie;
- 2) produktów lub usług, których dotyczy porozumienie;
- 3) terytorium objętego porozumieniem;
- 4) celu porozumienia;
- 5) czasu trwania porozumienia;
- 6) państw członkowskich Unii Europejskiej, w których znajdują się dowody na istnienie porozumienia.

3. Wniosek w formie uproszczonej zawiera również informację o wnioskach złożonych, lub które przedsiębiorca zamierza złożyć w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej lub do Komisji Europejskiej.

4. W przypadku wszczęcia postępowania dotyczącego porozumienia, o którym mowa we wniosku w formie uproszczonej, Prezes Urzędu wzywa przedsiębiorcę do przedstawienia w wyznaczonym terminie informacji, o których mowa w art. 113a ust. 2, oraz dowodów lub informacji, o których mowa w art. 113b pkt 2 lub w art. 113c ust. 1 pkt 3.

5. W przypadku przedstawienia informacji i dowodów w terminie, o którym mowa w ust. 4, wniosek uznaje się za złożony w dacie złożenia wniosku w formie uproszczonej.

Art. 113g. W przypadku nieuwzględnienia wniosku przez Prezesa Urzędu albo jego wycofania przez przedsiębiorcę wniosek zwraca się przedsiębiorcy w terminie 7 dni.

Art. 113h. Przepisy art. 113a–e i art. 113g stosuje się odpowiednio do osób zarządzających, o których mowa w art. 6a, z uwzględnieniem art. 113i oraz art. 113j.

Art. 113i. Osoba zarządzająca przedstawia we wniosku informacje w nim wymagane w zakresie, w jakim dysponuje nimi ze względu na pełnioną u przedsiębiorcy funkcję i swoją rolę w porozumieniu.

Art. 113j. 1. Wniosek przedsiębiorcy zgodny z wymogami określonymi w art. 113a ust. 2, wraz z którym przedstawiono dowody lub informacje, o których mowa w art. 113b pkt 2 lub w art. 113c ust. 1 pkt 3, obejmuje również osoby zarządzające tego przedsiębiorcy, o których mowa w art. 6a.

2. Jeżeli osoba zarządzająca współpracuje z Prezesem Urzędu od powzięcia wiadomości o złożeniu wniosku w sposób określony w art. 113a ust. 5, Prezes Urzędu obniża karę pieniężną nakładaną na tę osobę na tych samych zasadach, na jakich kara zostaje obniżona w stosunku do przedsiębiorcy.

3. Prezes Urzędu odstępuje od nałożenia kary pieniężnej albo obniża karę pieniężną nakładaną na osobę zarządzającą spełniającą warunki, o których mowa w ust. 2, pomimo nieodstąpienia od nałożenia kary pieniężnej na przedsiębiorcę, który złożył wniosek albo nieobniżenia kary pieniężnej nakładanej na tego przedsiębiorcę z powodu niespełnienia przez niego warunków określonych w art. 113a ust. 3, 5 i 6 lub w art. 113b pkt 3.

Art. 113k. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb postępowania z wnioskiem złożonym przez przedsiębiorcę lub osobę zarządzającą mając na uwadze kategorię podmiotu składającego wniosek i konieczność zapewnienia rzetelnej oceny spełnienia warunków, o których mowa w art. 113b i w art. 113c ust. 1, oraz właściwego zakwalifikowania wniosku.

DZIAŁ VIII

Przepis karny

Art. 114. 1. Kto, wbrew przepisowi art. 42 ust. 4, narusza obowiązek udzielenia rzecznikowi konsumentów wyjaśnień i informacji będących przedmiotem wystąpienia rzecznika lub obowiązek ustosunkowania się do uwag i opinii rzecznika, podlega karze grzywny, nie mniejszej niż 2000 zł.

2. Orzekanie w sprawach o czyny określone w ust. 1 następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

DZIAŁ IX

Przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe

Art. 115–129. (pominięte)

Art. 130. Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, o którym mowa w art. 111, uwzględnia się również okoliczność naruszenia przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. poz. 2080 oraz z 2006 r. poz. 1119, 1217 i 1834).

Art. 131. 1. Do postępowań wszczętych na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Postępowania antymonopolowe w sprawach koncentracji, wszczęte na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, umarza się w przypadku, gdy zamiar koncentracji nie podlega obowiązkowi zgłoszenia na podstawie przepisów niniejszej ustawy.

3. Wnioski o wszczęcie postępowań w sprawach praktyk ograniczających konkurencję oraz w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, złożone na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, na podstawie których nie zostało wszczęte postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję lub postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, traktuje się jako zawiadomienia dotyczące podejrzenia stosowania tych praktyk, w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy.

Art. 132. Do czasu powołania Prezesa Urzędu w trybie określonym w art. 29 funkcję tę pełni Prezes Urzędu powołany w trybie przepisów dotychczasowych.

Art. 133. Członkowie Krajowej Rady Rzeczników Konsumentckich utworzonej na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów zachowują członkostwo w Radzie po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, na zasadach w niej określonych.

Art. 134. 1. Rzecznicy konsumentów powołani na podstawie przepisów dotychczasowych pełnią funkcje do czasu ich odwołania w trybie art. 40 niniejszej ustawy.

2. Dotychczasowe warunki pracy i płacy rzecznika konsumentów zachowują moc do czasu określenia przez starostę nowych warunków pracy i płacy rzecznika konsumentów.

Art. 135. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy Urząd wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów utworzonego na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Z dniem wejścia w życie ustawy mienie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów utworzonego na podstawie dotychczasowych przepisów staje się, z mocy prawa, mieniem Urzędu.

3. Przejście praw i mienia Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów utworzonego na podstawie dotychczasowych przepisów na Urząd następuje nieodpłatnie oraz jest wolne od podatków i opłat.

4. Z dniem wejścia w życie ustawy pracownicy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów utworzonego na podstawie dotychczasowych przepisów stają się, z mocy prawa, pracownikami Urzędu.

Art. 136. 1. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 16, art. 28 ust. 3, art. 57 ust. 6, art. 77 ust. 6, art. 94 ust. 5, art. 103a ust. 5 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 17, art. 33 ust. 3, art. 63 ust. 5, art. 94 ust. 6, art. 109 ust. 5 niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 7 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów zachowują moc do czasu ich wygaśnięcia.

Art. 137. Traci moc ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. poz. 2080 oraz z 2006 r. poz. 1119, 1217 i 1834).

Art. 138. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia²²⁾.

²²⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 21 marca 2007 r.